

12 RÖPIRAT.

Budapest,

1881. szeptember 15.

I. évfolyam

XII. füzetet.

Az a másik keleti kérdés.

Uram! – Az egész ország, mint egy szív dobban föl az ön mindenik beszédén, melyet a magyar parlamentben tart.

A kiben még egyetlen csepp magyar vér van, kénytelen – akarva nem akarva – elismerni az ön zsidóellenes fellépésének teljes jogosultságát, kénytelen elismerni minden józan ész, hatalmas érveinek igazságát, és hazaszeretete előtt, melylyel a bitang parvenuk fejei fölött kérlelhetlen ostorát csattogatja, meghajlik egyaránt minden hű hazafi.

Igen, még azok is adóznak önnek elismeréssel, a kik megrakva az érdek lélek-nyűgöző bilincseitől, meggyőződésüknek szabad hangot adni nem mernek. Mert a mai poshadt társadalom – a modern emberek – legnagyobb része az érdek nyomorultjaiból áll.

Azok vagyunk: az érdekek nyomorékjai!

Győződjék meg, hogy azok közt a „röhögő” honatyák közt sincs egyetlenegy is csak, ki ne volna mindattól áthatva, mindarról meggyőződve, a mit ön hatalmas beszédeiben leplezetlenül, rettenthetlenül és cátoi következetességgel elmond. – Csakhogy neki mást tennie nem szabad, mint röhögni. Ki van adva az ordre. Neki röhögnie kell ...

Az érdekek nyomorékjai!

Mindenki meg van a zsidók becstelen és káros voltáról győződve, társadalomra, államra, erkölcsre, igazságra, jogra vonatkozólag.

S azért jöhet idő, s én hiszem hogy jönni fog, – és jönnie kell, mikor a kereszténység – mint egy ember – ad világrázkódtató hangot elmérgesedett és teljesen jogosult zsidó-utálatának e szavakkal:

„Ki a zsidóval Európából!”

Az eszme mindenütt a levegőben van, az eszme érik. S ha megéri a gyümölcs, lehull fájáról. A zsidóság mint érett gyümölcs fog

porba hullani. „Vajúdik az idő, egy-egy ujat szül minden pillanat.” És ki tudja, mit hoz már a holnap . . .?!

A hetvenes éveket Poroszországban töltöttem. Nagyon jól emlékezem még reá, hogy akármerre utaztam, a könyves boltok kirakataiból mindenütt öt-hat különböző röpiratnak ugyanazon címe kiáltott reám:

Ki a törökkel Európából!”

S ezek a röpiratok és hírlapi cikkek megérlelték az eszmét, segítették odáig vinni a dolgot, hogy a Nagy-Németország az orosz-török háborút minden beleszólás nélkül, a maga rendes útján engedte lefolyni, sőt befolyása által minden más beavatkozást is lehetlenné tett. Ezek a röpiratok viasként idomították oda a német közvéleményt, hogy tapsolt az oroszok győzelmén, s – mert még a küzdelem befejezve nincs, – ma is ott morog a föld alatt, ott van a levegőben, az ujjhegyen, a legkisebb vércseppben, a megért eszmé-óriás, melyet a sajtó törpe betűi növeltek azzá:

„Ki a törökkel Európából!”

Pedig ez csak látszatra a kereszténység harcza, a kereszt felhasználva jogcímnek a mozlim összetiprására vagy legalább a Balkán-félszigetről kiszorítására. Mert itt tulajdonképpen csak nemzet áll nemzettel szemben: az orosz és osztrák hatalmi terjeszkedés a török tehetetlenséggel szemben. (Mert Bulgária, Szerbia, Románia, Montenegró fenkölt függetlenségei csak amolyan oda dobott konczok, hogy ezek ne morogjanak, majd jóllaknak ők azzal, azután jóllakunk mi, meg az oroszok, ő velők. Kedves egézségünkre!...)

S ha már nemzetek harcza is – pusztán nevében a kereszténységnek, – ily óriási jelleget ölt, ily hatalmassá válik egy idegen fajú európai állam ellen: elképzelhetjük, mily impozáns, mily óriási lesz a kereszténység, az egyetemes kereszténység majdani fellépése a zsidók ellen, e születése által is már bűnös, korcs, félmajom faj ellen!

Mert az eszme érik, folytonosan érik... s – maguk a zsidók legjobban érlelik azt. Az eszme testet fog öltetni, s fülökbe harsogjuk egy napon valamennyinek:

»Ki a zsidóval Európából!

Európa a kereszténység világrésze, s ha itt a mozlimnek nincs maradási joga, noha nemzetközileg elismert államot alkot: mennyivel kevésbbé lehet a zsidónak? Európa a civilizáció világrésze, s a zsidó ellensége a civilizációnak! Európa a szabadság világrésze, s a zsidó ellensége a szabadságnak!

A zsidónak más elvei vannak hitben, erkölcsstanban, melyek a kereszténység tanaival, az általános emberi eszmékkal és érzelmek-

kel, a tiszta ész követelményeivel s a humanizmus parancsaival homlokegyenest ellenkeznek. És mi ezt eltűrjük?... A zsidóban nincs felebaráti szeretet, mert a keresztényt nem tartja felebarátjának, csak malmára vizet hordó szamarának. – A zsidóban nincs hazaszeretet, nincs áldozatkészség, nincs becsület, nincs nobilitás, nincs lovagiasság. A zsidóban nincs hála. nincs kegyelet, nincs részvét, nincs tisztelet, nincs semmi nemes érzés, semmi nemes vonás! A zsidónak nem kell nemzeti irodalom, nem kell művészet; a zsidónak csak pénz kell, csak pénz! A zsidó szíve, lelke csak egy kétszerkettős tabella. Egy számoló gép, egy pompásan számoló gép. – És ha valamit tesz, a mire a fentebbi nemes tulajdonok valamelyikét tárgyú jóakaróik rajok foghatják, – tán két hatos kegyes adomány a szegedi árvízkárosultaknak, vagy a „Borsszem Jankó” 1/4 évi járatása, vagy egy kép megvétele a műtárlaton, hogy ilyesmivel aztán kilenczvenkilencz helyen henczeghessen: az is csak érdek, a legszemtelenebbül kikandikáló lóláb a tóga alól.

Minden változik. Az egész világ fejlődik, halad napról-napra. Célunkat: az emberi nem folytonos tökéletesedését, mely isteni rendeltetésünk, – szem előtt tartjuk mindannyian, egyes ember, család, felekezet, állam, egész világ! – mit a nemzetközi jog egyre tágabb körű elfogadása és praecizirozása is bizonyít; – de a zsidó, mintha már isten volna, kinek számára nincs a tökélynek képzelhető magasb foka, a zsidó megkövesedetten, berozsdásodottan megmarad botor elveiben, s minden egyéb bűneiben. A zsidó most is ugyanaz, a mi volt ezelőtt 2000 évvel!

Ki a zsidóval Európából!

Mi a zsidó? – A zsidó önző, haszonleső lény. Ez az egész s egyetlen korrekt definíciója a zsidónak. Természetében két kétségtelen tulajdonság lakozik: a korlátlan bírvágy, mindent csak magának bírni és – a félelem mások túlerejétől. Az első hatalmassá, a második ravaszszá teszi. A zsidó hatalomvágyó és ravasz. Ezt már az anyatejjel szívja magába. A pénz hatalma által uralja a szabad véleményt, megköti, foglyává teszi azt, vásárolja a lelkiismeretet, s e rothadt kor, mely éhezvén, forintért testet adni kész, annak többjeért bizonyosan lelket is fog adni, és ad is, mert kénytelen vele. A zsidó a társadalmi romlás, a corruptio rákfenéje. Államok reszketnek, mert a zsidó-tőke tartja fenn hitelöket, óvja a finaciális rázkódásoktól, menti meg a tönktől, csak zsidó pénzzel tudnak háborút, csinálni vagy békét fentartani. A zsidó tehát az állami élet kerékkötője, kölöncze, szabad mozgásának, működésének bénítója, fejlődésének átka. Magához vonva s uralva a tőkét, csinálja a pénzértéket, csinálja az árt, a munka árát ő szabja meg önkénye szerint, s

határtalan önzéssel természetesen a legcsekélyebb árt szabván, megteremti a munkás s iparos-osztály megélhetési kétségét, nyomorát. A zsidó a civilizációt és kulturát fenyegető szociáldemokraczia megteremtője. Napóleonok számára van Szent-Ilona és Sedán, Sándorok számára van bomba, minden hatalomnak van regulatora, törvényen belül vagy törvényen kívül az ultima ratio... a zsidó mindenhatóságának nincs, azt semmivel sem lehet ellensúlyozni. A zsidó a legnagyobb reakzionárius.

Ki a zsidóval Európából!

És mit szóljunk végül azokra a gyászmagyarkákra, a kik különféle bogarakkal teli fejökkel, a „humanismus” zsidótenyerek által felavatott lovagjaivá szegődni, elég szeméremmel és magyar becsületérzéssel nem bírtak?!

Győződjék meg uram, hogy minden magyar, még az is, a ki az ön szereplését e kérdésben túlzottnak tekinti, pirulva és megvetéssel kénytelen ez emberkékre gondolni, kik magyarságukat arczul vágva, a legkeresztényietlenebb és legmagyartalanabb szerepre ily kihívó vakmerőséggel, szem... itasággal vállalkoznak... Habent sua fata. Sújtsa őket a közmegvetés!

És sújtsa ama tehetetlen, ama nyomorék frakciót, mely frontot képez a legmagyarabb, tősgyökeres nemzeti közvéleménynek, aljas eszközül használva föl zsidóbarátságának hangoztatását politikai céljaira, nem gondolva meg, hogy ily eszköz bepiszkolja a legszentebb célt is! Győződjék meg uram, hogy a zsidókérdésben e frakció – elég aljasan – azt a szerepet játssza, a mit Talleyrand ezzel jelez: a nyelv csak arra való, hogy gondolatainkat elleplezzük vele! . . .

A magyar nemzet a zsidó-kérdésben – ha mindjárt nem is mer meggyőződésének határozott kifejezést adni, – mint egy ember ön mellett áll uram, és neveti mindenki a czérnaszálon rángatott Paprika Jancsiknak a felvilágosodottság, humanismus sat. nevében a zsidók magas tetszésére, a zsidók mellett véghez vitt lármázását. Mert tisztán áll előttünk mint a nap, hogy ellenkezőleg, igenis azzal teszünk hű szolgálatot a hazának, a magyar nemzetnek, a szabadságnak, a civilizációnak, az erénynek, a humanismusnak, a kereszténységnek, ha ezen szent eszmék valamennyijének legkonokabb, legveszélyesebb, legalattomosabb, gyalázatos ellenségét: a zsidót, Európából mint a szemetet kisöpörjük!...

Ki a zsidókkal Európából!

A magyarországi zsidók történelméhez.

(A közlemény vége.)

Mátyás király sokkal nagyobb dolgokkal volt elfoglalva, hogys em a zsidókra is gondolhatott volna, kik különben – úgy látszik, – az erélyes király alatt ugyancsak meghunyászkodtak, s akkor ugyan sem királyi jövedelmeket, sem másféle dédelgetést nem élveztek. Hagyományainkban, Mátyás uralkodása idejéből, nem olvashatunk semmi különösebb zsidó históriát, az erélyes király ilyen nem is túrt volna el.

De alighogy eltemették a nagy királyt, zavaros kezdett lenni a pártvillongások következtében, s az ily alkalmat hogy szalasztották volna el a zsidók? Volt is visszaélés, rászedés annyi hogy számát se tudjuk. S az egésznek magyarozatát csak abban leljük, mit az elkeserített nép kiáltott: „Meghalt Mátyás király, oda az igazság!”

A szegény nép túrt míg lehetett, s midőn türelmének húrja nagyon megfeszült, el is pattant: üldözni kezdtek a zsidókat, sőt Nagy-Szombatban 12 zsidó férfit s két nőt el is égettek, mivel keresztény gyermekeket gyilkoltak. Budán pedig, a csalások által felbőszített nép fosztogatni kezdé őket. De végkép ekkor sem szabadulhatott meg tőlük, mert a zsidó bőr igen sokat el tud viselni, de meg a nemzetnek egy hatalmas külellenséggel gyűlt meg a baja, a törökkel, mely nemcsak idejét, de erejét is igénybe vette. Természetesen ez a küzdelem a zsidóra nézve előnyös volt, mert a zsidó fegyvert nem fogott a török ellen, de a nemzet fia i nem is engedték volna, hogy zsidó elcsúfítson valamely bandériumot, a helyett folytatta régi mesterségét, a mire most a viszonyok sokkal kedvezőbbek voltak, mint valaha. Ezt bizonyítja azon eset is, hogy a törökök kiűzetése idején, Eugen herczeg Temesvárból kizárta a zsidókat, mivel nem annyira kereskednek, mint inkább uzsoráskodnak, s inkább szitának a törökhöz, mintsem a keresztényhez.¹⁾

De nemcsak Temesvárba, de a végvárakba egyáltalában nem eresztették be a zsidókat, bizonynyal volt reá ok: – kevés pénzért árulókká lettek volna.

A török világban nem tudták, hogy mennyi zsidó van az országban; annál kevésbbé fizettek valamit; mígnem 1698-ban egy királyi rendelet a zsidók összeírását hagyta meg, különösen azért, mert: „Üres kézzel szállingózván be idegen tartományokból, s mindenfélével kereskedve, némelyek hamissággal is, mód nélkül meggazdagodtak, s a királynak mitsem adóztak eddig.”²⁾

¹⁾ Schwicker, Gesch. des Temeser Banats, 294. – ²⁾ Biedermann: Die ungruthenen, I. 130. Sárosmegeyi levéltár.

Hogy e királyi rendelet következtében összeírt zsidókra minő díjt vétenek, nem tudni. Annál valószínűbb, hogy fele kikerülte az összeírást, hisz még ma is ékeskednek ilyen „erényekben.”

A rájuk vetett összeg azonban nagy nem lehetett; mert még 1749-ben is a magyar helytartótanács csak 20.000 forintot szabott rájuk, mi 1778-ban 80.000-re, legutoljára pedig 158.700-frtra szaporodott. ¹⁾ A mi, számukhoz arányítva, felette kis összeg volt, s ezt sem ők fizetek, hanem az ország népei, hisz rajtuk zsarolták ki. Sem Mária Terézia, kinek koronája miatt gyúlt meg a baja, sem II. József, nem nagyon törődtek a zsidókkal, sőt ez utóbbi uralkodása alatt sok oly helyre is betolakodtak, hová meg volt tiltva menniök, s a császár elnézte ezt.

A későbbi évtizedekben sem sokat változott állapotuk, mint páriát túrték őket, s a zsidó nem sokat törődött azzal, csakhogy geschäftelhetett, s e téren kárpótolta magát minden joghiányért.

Az 1840: 29. törvényczikk értelmében, a bányavárosokat kivéve, mindenütt lakhattak, de nemesi vagy jobbágy telkeket nem vehettek, – bár ezen is kifogott a zsidó, s ráadásul 1846-ban megszűnt a „tolerantia-taxa” is, míg nem az 1867: 17. törvény egyenjogositá őket.

A zsidók legszámosabban a lengyel tartományokból költözének be hozzánk, s ez a beköltözés egyre tart, úgy hogy a kárpáti megyéket már-már ellepik a zsidók.

1857-ben Alsó-Vereczkén, Mártonfalván, Karácsonfalván, Ladoméren már csupa zsidó vala, Munkácson is alig találkozik más.²⁾

Hogy mikor lesz vége ennek a beköltözésnek, Jehova a megmondhatója; de annyi bizonyos, hogy előbb fog a magyar nemzet Amerikába költözni, mint a zsidó innen önszántából kihurczolkodni.

De vessük fel azt a kérdést is, ha lelünk-e akár a múltban akár a jelenben náluk a k ö z e r é n y e k n e k példáira?

Ki olvasta azt, hogy valamely zsidó a közjóért vagyona feláldozásával valami nemes alapítványt tett volna?! Ily tények nincsenek felegyezve sehol, de nem is történtek.

Vagy zsidó földmivelőt láttunk-e már? A válasz ismét tagadó. A földet magok soha sem művelték, mert azt természetök be nem vette; mindig csak oly foglalkozást kerestek, mi kevesebb testi erőfeszítésbe került, mint például a középkorban a rabszolgakereskedés vagy a lucrum camerae bérbevévése. Az ezekkel járó kellemetlen-

¹⁾ Hunfalvy P. Magy. ethnograph. 523. – ²⁾ írja Biedennann, I. 130.

ségek őket ugyan nem aggasztották soha. S hogy mennyire adták fejüket a kereskedésre, a példaszó is bizonyítja, mely azt mondja, hgy „zsidó nélkül nincs vásár:” azaz csalás.

Vagy mikor olvastunk, vagy hallottunk valamit a zsidó hősiességről? Melyik zsidó kockáztatta bőrét önszántából a magyar haza védelmében, hol annyira megszedte magát? Hős és zsidó annyira ellentétes fogalmak, hogy hamarjában szót sem lehet reá találni. De arra igenis gyakran bukkanunk, hogy a zsidó a teljes jogegyenlőség bekövetkezte után mily utakon s módokon igyekezett magát kivonni a hadkötelezettség alól. Hányszor merült fel azon eset, hogy a zsidó személynevét hasonlóra változtatta, (mint például Lajos és Alajos,) hogy kibújjék a kötelesség alól. Erre nemrég is volt elég eset, miután a minister a gymnasiumokhoz olyan rendeletet menesztett, hogy a zsidók folyamódásai csak akkor tekintessenek teljesen felszerelteknek, ha a rabbitól kiadott születési bizonyítvány mellékelve van; s ez azért történt, mert a személynév elváltoztatásával csalást követtek el némelyek.

Vagy nézzünk szét az országban, ha van-e helység, melyben korcsma van, a hol legtöbb esetben nem-e zsidó a korcsmáros, s ez a legkényelmesebb foglalkozás reá nézve. Nézi mint iszik a jámbor ember, s mikor éppen legjobban esnék neki, pénze is kifogyott, de a zsidó „nagylelkű” is tud lenni. Jól megnézi a ködment vagy szűrt, s azután érette hitelbe is ad. S ez a könnyű hitelezés, bár uzsorával jár, italtra csábítja a népet, s nemcsak esze, de gazdasága is a pálinkába fül, s a zsidó a markába nevet.

A más fajta zsidóknak meg már annyira vitte Jehova az ő sorukat, hogy Magyarország szebb birtokainak jó részét kezükre kerítették, s az urat adják. Elég szomorú!

Vagy mit szóljak nemzetiségükhöz? A zsidónak nemzete nincs, annál kevésbbé hazája. Oda húz, hol több a nyereség s nagyobb a működésére alkalmas tér.

Magyarországon soha sem lett volna uzsora-kérdés, ha a zsidókhöz „szerencsénk” nincs. Ők ennek nagymesterei, s hogy minő eredménynyel, mutatják az egyre szaporodó zsidó zálogintézetek s a kifosztottak növekvő száma. Erre annyi példát lehetne felhozni, hogy végét se érnénk.

Hogy mikor lesz egy jobb kor, mely után annyian vágyunk:– ki mondhatja meg!

Vidéki.

Havi szemle.

(A pomerániai és nyugat-poroszországi zsidó-ellenes tüntetések. – A Kyffhauser-ünnepély. – A német birodalmi gyűlési képviselőválasztási mozgalmak; antisemita-pártvillongások – Liebermann v. Sonnenberg, Stöcker, Henrici és Schulze, Förster, Cremer, Ruppé és Meyer, berlini-, Stöcker és Pinkert-Waldegg, drezdai képviselőjelöltsége. – Liebermann y. Sonnenberg önvallomása; az antisemita párt kilátásai. – Bismarck hg. és az antisemita mozgalom. – Döllinger 1881-ben és 1846-ban. – Az oroszországi antisemita mozgalom jelen állása, és a zsidók kormányilag célba vett kifizetése Oroszországból. – A fehér cenzúra Ausztriában. – Az algieri felkelés és a zsidókérdés. – A londoni „zsidóvédő liga” s a zsidók Amerikába és Palaestinába való kitelepítésének kérdése.)

A politikai mozgalmak, már t. i. azok, a melyek az életrevalóság csiráját magukban hordják, elementáris természetűek, s ha egyszer megindultak, egész tartományokon, egész államokon mint szélvész száguldanak végig, s nincs hatalom, mely feltartsa őket mindaddig, míg ki nem tombolták magukat, vagyis, míg célzt nem értek.

Ilyen elementáris jelleggel bírnak a nép zsidóellenes tüntetési is, a melyek Oroszországból átcsaptak észak-keleti Németországba: Nyugat-Poroszországba és Pomerániába, a mely német tartományok (Posent kivéve,) legtöbbet szenvedtek és szenvednek a zsidóság gazdasági és társadalmi tyranniájától.

Noha a zsidóság elleni erőszakos fellépések és rendzavarások magukban véve célzt nem képezhetnek s nem is képeznek, mindamellett az antisemitikus mozgalomban azt a szerepet viszik, a mit például a hajóhan a „ballast”; ez haszontalan teher ugyan, de nélküle a hajó meg sem állana a vizén, hanem oldalára dőlné s elmerülne. A zsidóellenes tüntetések kézzelfogható symptomái azon kóros állapotnak, a melyben Közép- és Kelet-Európa sínylik, s e kór orvosai, az antisemiták, az eszmeharcz terén se működhetnének oly nagy sikerrel mint ahogy tényleg működnek, ha folyton reá nem mutatnának ama kórtünetekre, a melyek a betegség létezését,– minden sophistika, rabulistika és emberbolondító hazudozásokkal szemben, – kétségtelessé, s így a gyökeres orvoslás szükségét elkerülhetlenné teszik.

Mert hiába akarják bolondítani a zsidólapok a világot azzal, hogy az orosz és németországi zsidóellenes tüntetések és zsidóüldözések az „antisemiták” műve (hisz a kórt se az orvos okozza, a ki a kórt felismeri, s orvosolni törekszik,): műve az magának a zsidóságnak, reakció az a zsidóság embertelen fajpolitikája ellen: csak az általuk elvetett sárkányfogak keltek ki. A ki szelet vet, vihart arat.

Ily szempontokból tekintve a németországi zsidóellenes tüntetéseket is: már csak azon okból is részletesen ismertetnünk kell

azokat, mert az azok nyomán fejlődő németországi legújabb politikai mozgalmaknak megértéséhez, azok ismerete elengedhetlenül szükséges, azok ama mozgalmaknak komor hátterét s magyarázatát képezvén.

A „B. Ostend-Zeitung” után tehát a következőkben regisztráljuk, az augusztus hó folytán végbement pomerániai és nyugat-poroszországi zsidóellenes tüntetéseket:

Bublitz. –Augusztus 1-jéről írják a „Zeitung für Hinterpommern”-nek: Egy csomó ember a városból és néhány körüllevő helységről tegnap este felé a piacra vonult, és kétségtelen jelét adta annak, hogy a zsidókat, illetőleg házaikat megtámadni akarja. A rendőrség ugyan intézkedett, hogy a rend fentartassék, de nem vehette elejét annak, hogy több zsidóházon, különösen pedig a zsinagógán, az ablakok be ne dobáltassanak. Csak későn éjjel lehetett a rendet helyreállítani. Egy, mára tervezett roham ellenében a lehető legnagyobb rendszabályok tétettek úgy, hogy az remélhetőleg abbamarad. A járási csendőrség valamint 20 polgár, az itteni szolgálattelvő rendőrséghez rendeltettek kisegítőül. Ezenkívül a kerületi főnök rendeletére a bolttulajdonosoknak, üzlethelyiségeket este 7 órakor be kell zárniok, s a kézműves-mestereknek s polgároknak ügyelniök kell arra, hogy legényeik, cselédjeik s egyéb háznépeik a lakásokban maradjanak.

P i e l b u r g faluban is (Neu-Stettin és Tempelburg között,) a „Cösliner Ztg.” szerint, a péntek és szombat közti éjjelen jelentékeny excessusok fordultak elő. Neu-Stettinből szolgák és legények jöttek „látogatáskép” Pielburgba, hogy az ottani földműveseket a zsidók elleni erőszakoskodásra ingereljék, és őket a valóban meg is történt lázongásoknál, a melyek folytán Levinski boltja teljesen leromboltatott, támogatásák; még egy csendőr fiai is részt vettek az excessusokban. Egy rendzavarót letartóztattak és Neustettinbe szállítottak, de ismét szabadon bocsátottak, mert Tempelburgba való. Vasárnap és hétfő közötti éjen szinte ismételni akarták a kihágásokat, de ezúttal a helybeli rendőrség jónak látta a csoportosulásokat megakadályozni.

Schievelbein-ből írják: Már a múlt héten hallottunk este és néha nappal is ily kiáltásokat: Hep, hep! *) Kivele a zsidókkal! Nem kellene nekünk a zsidók! sat. úgy, hogy itt is oly jelenetektől tartottak, mint a milyenek Neu-Stettinben, Hammersteinban sat. előfordultak. Ez annyival is inkább feltehető volt, mert már vasárnap általában beszéltek a városban, hogy másnap délután gyűlés fog tartatni, s estére „megindul” a dolog. A nem jelentéktelen zavargás, este a rendőrség elővigyázati rendszabályai folytán hamar elnyomatott. Mindamellett fordultak elő egyes kihágások; egy zsidóházban az ablakok bezúzóztak, a tettesek azonban elillantak. A rendőrség többeket elfogott. Ez egész éjféltúlán 1 óráig talpon volt. Ma a városi hatóság közhírré tette, hogy az, a ki az ablaktáblák bezúzóit kitudja, 30 márkányi jutalmat nyer.

*) A hep gúnyszó a középkori zsidóüldözések idejéből ered, s e latin mondat: „Hierosolyma est perdita” („Jeruzsálem elveszett”) szavai kezdőbetűinek egy szóba való összevonásából alkottatott. – Szerk.

P o l z i n-ban is történtek zavarok a legutóbbi estén. Száz meg száz ember vonult végig az utcákon gúnykiáltásokkal, nagyobb kihágásokra azonban itt se jött a dolog.

Pomerániában és Nyugat-Poroszországban – írja az „Ustend-Zeitung” augusztus 10-kén, – a zsidóság dölgye elleni reakció mind nagyobb mérvet ölt. A „Norddeutsche Presse”, a kereszténység és a német becsület ezen ismeretes előharcosa e fölött a következő közleményeket hozza:

Jastrow-ból értesülünk egy f. hó 3-ról kelt levél útján, hogy ott múlt szombaton könnyen zsidókravallra jöhetett volna a dolog, mert egy zsidó egy követ dobott egy gyermekesereg közé. Beszélnek, hogy kedden este néhány ablaktábla dobatott be zsidóházakon. Állítólag azon időben nem voltak keresztények ezen házak közelében. Noha a zsidók részéről egyes személyek ellen, durva utcai rendetlenség miatt feljelentések tétettek, mindamellet a vádoltak tagadják, hogy excessusokban bármi részt is vettek volna. Szerdán egy zsidó, Teuffel péknek ezt mondta: „A keresztényeket lábbal kell tiporni, azok nagyon is ostobák, s csak azért vannak, hogy a zsidónak dolgozzanak.” Aztán csodálkoznak még, hogy szemben ily történetekkel, mindenütt zsidókravallal támadnak!

R u m m e l s b u r g-ból közlik velünk, hogy tegnap este ott is zsidókravall volt, s a néptömegek hepp hepp-kiáltás között, először Mendelsohn kereskedőnek s aztán más zsidóknak is bezúzták ablakaikat.

Konitz, aug. 1. – Amint annak idején jelentettük, községünkben is zsidóhecczet akartak jelenetezni. A dolog azonban nem akart folyamatba jöni. Mindamellet a zsidógyűlölet csendben ápolgatott, és az eddig a hamu alatt lappangott tűz, mint látszik, a hammersteini kravall által hirtelen felélesztetett. A hol ezen elemek a zsidókkal érintkezésbe jönnek, csak úgy hull a szitkozódás és fenyegetés, még tettelegességre is került a dolog zsidók és keresztények között. Szombat este két legnagyobb lármázó elfogatott és elzárattott. Tegnap este több zajos jelenet volt, a melyeknél munkások vitték a főszerepet. Még az iskolai ifjúságra is ráragadt a szünidők alatt ez a gyűlölet. Amint ugyanis egyik felsőbb osztályban egy zsidó fiú leült, valamennyi tanuló, a tanár bámulatára, az ismeretes hep-hep-et kiáltozta.

S c h l o c h a u, augusztus 4. Több nap óta városunkban egy bizonyos ingerültség uralkodik Izrael ellen. Este különböző utcákon egy időben hep-hep-et hall az ember kiáltani; kétségtelen, hogy az ellenszenv a zsidók iránt a legutóbbi időben itt rendkívülieg nőtt. Egyes zsidók kihívó magaviselete idézte elő ezen ellenszenvet. Így csak minap ezt mondta egy boltos zsidó: „A keresztények csak arra valók, hogy a zsidók őket kiszivattyúzzák és megb.... – Egyes módos zsidók oly pökhendik, hogy valamely mesterember vagy más tisztességes embernek a köszöntésére csak imígy amúgy ügyelnek és alighogy azt elfogadják. Ez itt az embereket annyival inkább kellemetlenül érinti, mert a keresztények nagyon pontosan ismerik azon utakat és módokat, a melyeken a zsidók jóléthez jutottak, és megvetéssel tekintenek ama gazdagságokra, a melyek megszerzésénél a keresztény morál ellen bűnök követték el. Ha a zsidók a keresztény lakosságot továbbra is ingerelni fogják kihívó magaviseletükkel, akkor városunkban is, daczára minden rendőri rendszabályoknak, lázon-

gások alig lesznek kikerülhetők. A zsidók elleni harc, úgy látszik, maguk a zsidók által még tápláltatik is, a kik a büntetések fölötti örömeiket nem tudják eltitkolni, – mert Schievelbein, Polzin és különböző járásbeli más községekből újabban előfordult excessusokról érkeznek hírek. Azért a tartománybeli zsidókon magukon áll, magatartásuk által, saját házi nyugalmukat biztosítani.

Jastrow, aug. 5. – Tegnap este egy nagy embertömeg vonult végig utcáinkon, és a zsidó házakon több ablaktáblát bedobált. Okot erre egy zsidó adott, a ki egy kereszténynek bedobta a fejét. 10½ óra-
kor ismét minden csendes volt.

K o n i t z. – Míneketanna már régebb idő óta itt különböző néposztályok között mélyreható izgalom támadt, tegnap este 9 és 10 óra közt csakugyan zajongó jelenetekre fejlődött a dolog. Nagy embertömegek gyűltek össze, legnagyobb részt munkások és mesterlegények, s végig vonultak az utcákon e kiáltásokkal: „Hepp, hepp! Ki vele a zsidókkal!” – a nélkül, hogy a rendőri erő ezen kihágásokat megakadályozhatta volna. Később a tömegek csendben elszéledtek, személyek és a tulajdon elleni excessusok nem adták elő magukat.

Regenwalde. – Noha az itteni lakosok zsidó embertársaikkal a legbékésebb viszonyok közt élnek, mindamellett itt néhány nap óta általános izgalom és egy, nagyon észrevehető elszigetelés a zsidóktól észlelhető. Vasárnap reggel több névtelen levél találtatott a zsidók ellen, a melyekben vasárnap estéje lett kítűzve a „kitörés”-re. A rendőrség és a városi tanács még a nap folytában nyilvánosan felolvastatta a büntető törvénykönyv ide vonatkozó intézkedéseit, azokat minden korcsmára felragasztatta, és a legterjedelmesebb rendszabályokat ragadta meg, hogy megelőzze a zsidók elleni esetleges kihágásokat. Mindennek daczára másnap reggel, a házak falaira ragasztott nagy plakátok voltak láthatók e tartalommal: „Kivele a zsidókkal!” „A zsidók Palaestinába!” „Regenwaldi antisemita liga”; ugyszinte másnap reggel ismét tömegesen találtak czédulákat; sőt még a polgármesternek is küldtek a zsidókra vonatkozó fenyegető levelet. Tegnap este volt ugyan nagy összecsendülés, de ez leginkább kíváncsiakból állott, a kik a zsidók kivonulásán gyönyörködni akartak.

P i n n e, (Posen tartomány,) aug. 5. – Városunk házain következő tartalmú nagy betűs plakátok lettek felragasztva s a polgároknak posta útján megküldve:

Keresztény polgártársak!... A zsidó bármennyire fitogtassa is az emberek előtt farizeusi jámborságát, mégis csak a keresztény emberiség vérszívó vampyrjának tekintendő. O a keresztényhez ha előzékeny barátsággal közeledik is, magában mindig azt gondolja: majd nemsokára téged is megfojtlak, sat. sat. (Korlátolt terünk nem engedi, hogy e jellemző terjedelmes proklamációt egész kiterjedésében közöljük. – Szerk.)

K o n i t z, aug. 7. – Daczára annak, hogy a hatóságok elővigyázati rendszabályokat alkalmaztak a népzendülések ellen, mindamellett aug. 5. és 6-ka estéin városunkban még nagyobb mértékben ismétlődtek az antisemita mozgalmak. Mindkét este elláthatlan néptömegek vonultak különböző oldalakról a város utcáin végig iszonyú lármával: „Hepp, hepp!” „Zsidók Palaestinába!” Az előrendelt rendőri erők megkísérleték ugyan a tömegeket megnyugtanni, ez azonban nekik a nagy tömeg

mellett nem sikerülhetett, úgy, hogy kénytelenek voltak maguk is a tömeggel hallgatag tova vonulni. Mikor szombat este 10 órakor a vásártéren az egyes menetek egy óriási tömeggé torlódtak össze, és a rend helyreállítása lehetetlennek látszott, a személyesen jelenlevő kerületi főnök azzal fenyegetett, hogy a csendőrök és a rendőri legénység kivont fegyverrel való közbelépését elrendeli, ha a tömeg nem oszlik szét. A hivatalnokok valóban erélyesen közbe is léptek, de ez alig használt volna valamit, ha az ég egy erős záporosóval segítségre nem jön. Az ember-tömegek ez által hazatérésre kényszerítettek. Nem valószínűtlen, hogy ezen lázongó jelenetek a legközelebbi estéken ismétlődni fognak. Lehetetlen említés nélkül hagyni azt, hogy a zsidók egyenesen példátlan szemtelen magaviselete még a zavarok kezdetén és tartama alatt is, egyenesen azt a benyomást teszi, mintha ők ezen lázongásokat provokálni akarnák. A helyett, hogy kerülnék mindazt, a mi az izgatott kedélyeket még jobban ingerli, az ember, a zsidó lakosok majdnem valamennyiét, a mozgalmak alatt, gúnyolódó taglejtésekkel ajtóik előtt ülni látta úgy, hogy a rendőrségnek kellett őket onnét eltávolítani, hogy vésszéles közbejövő esetek elháríttassanak.

R e e t z. — Egy idő óta városunkban is érezhető az antisemita mozgalom. Különböző falragaszok találhatók felragasztva a házakon, mint: „Kivele a zsidókkal Reetz-ből” sat. Az alsóbb néposztályúaktól gyakran hallja az ember ezt: „Ma délután kitör a dolog.” Az itteni antisemiták kevéssel ezelőtt városunk lakossága közt kivonatokat osztottak szét a talmudból, mi által különösen az alsó néposztály hangulata zsidó polgáraink iránt igen elkeseredett lett.

B a l d e n b u r g, aug. 6. — Minekutánna itt e hó 2-ánjelentékeny zsidókravall volt, a melyet ismét egy zsidó (Lefevré A.) kihívó magaviselete idézett elő, másnap a hatóság elhatározta, estére egy 30 főből álló polgári őrséget szervezni. 4-én este különböző helyeken és a vásártéren időnkint tűz-szignál-féle láрма hallatszott, s a vásártért és néhány utcát emberek lepték el, kik föl s alá hullámozgottak; fenyegető kiáltások hallatszottak a zsidók ellen, mint: Lefevrével kivele! Hepp, hepp! Kivele a zsidókkal! A zsidóknak le kell a városi képviselőségről mondaniok! (Lefevré t. i. városi képviselő.) Sylvester polgármester úrnak erélyes közbelépésére és figyelmeztetésére, a ki iránt a polgárság szeretettel és bizalommal viseltetik, a tömeg nyugodtan szétozlott és hazament. — Örvedetes hallani, hogy a két zsidó városi képviselő Lefevré A. és Rothenberg Gr. kereskedők tegnap mandátumukat mint városi képviselők letették.

S t e t t i n, aug. 16.— A „N. Stett. Ztg” írja: Zsidókravall Stettinben! Még csak pár héttel ezelőtt ennek lehetősége fölött mosolygott volna az ember! Mindamellett most már a váratlan dolog megtörtént. Mar több nap óta mindenféle hírek szállongtak, hogy hétfőn már nálunk is, a kormány székhelyén, fővárosában a tartománynak (Pomerániának,) a melyben az utolsó napok sajnálatra méltó kicsapongásai először tűntek fel, „kitörni” fog, s hogy az emberek csak a helyőrség kivonulását várják, hogy lázongást jelenetessenek. Általános tudva volt, hogy gúny versek, karrikaturák, izgató falragaszok a legutóbbi időben gyakran találtattak felragasztva lakásokon és boltablakokon, s hogy zsidó polgárokhoz fenyegető levelek küldettek. A

jelszó: „hétfőn kitör,” – senki sem tudja, ki által, – ki lett adva, minden lehető formában, és hogy ez nem történt hiába, bizonyítják a tegnapi esti események. Esti 8 ½ óra felé gyűltek össze az első csapatok a Langenbrück utcában, leginkább munkások, köztük inasok és iskolakötelezett gyermekek, a kik hep-hep kiáltások közt indultak meg. A szándékolt botrányról már azelőtt értesült rendőrség rövid idő alatt elszéyesztette ezen első csoportosulást. Nemsokára reá ismét egy, több száz főből álló menet hömpölygött, kiáltozás, fütty és mindenféle lárma közt a Königstrassen, a Schulzenstrassen (a melyben sok zsidó bolt van,) és a Breitestrassen. A Schulzen- és Breitestrasse sarkán felállított rendőrlégénység most észszerűen és praktikusan járt el, kíméletlenül és erélylyel hajtván felfelé a nagyrészt kíváncsiakból álló tömeget a Breitestrassen, Reifschlagerstrassen és Schulzenstrassen, úgy hogy kevés perez múlva a csődület legnagyobb részét elszéyesztetett. Fütty és hurrah-kiáltások, hep-hep és üvöltés üdvözölték a rendőrséget. Néhány fölármázó elfogatott. Amennyire eddig tudatik, vagyonpusztításig sehol se ment a dolog. 9½ órakor minden bolt bezáratni rendeltetett, a mely rendszerbály igen praktikusnak bizonyult. A kiküldött katonai őrzérek sehol se találtak okot a közbelépésre. Egy utászszázad volt minden eshetőségre consignálva, szerencsére azonban nem volt szükség alkalmazására. Mindössze mintegy 20 elfogatás történt. 11 óra felé az utcák már csendesek és néptelenek voltak. Persze többször hallható volt az a jelszó, hogy ma csak a főpróba volt, s holnap lesz a tulajdonképeni előadás.

A „Nordeutsche Presse” írja: Hogy ennek a puccsnak ügyes intézői voltak, az világos; váljon ez a próbaelőadás volt-e, mert, mint mondják, szerdán és csütörtökön este újra megindul a dolog, a jövő fogja megmutatni. Személyi és vagyoni károsítások eddig nem fordultak elő. Bizonyára a talaj zsidóhecezekre tán sehol sem oly alkalmas, mint itt, és ezt maguk a zsidók készítették elő leginkább, mert az itt lakó mintegy 2000-nyi zsidóság majdnem minden ruha-, cipő-, fehérnemű- és bútörizletet magához ragadott, a kis mesteremberek itt jobban mint másutt a zsidó bazárookra vannak utalva, s munkáik után csak csekély bért kapnak, sőt még a meglehetősen élénk építési tevékenységnél is utat tört magának a zsidó üzleti praxis. Nem csuda tehát, hogy az elégedetlenség a zsidók ellen már régóta a hamu alatt lappang, az első alkalomnál pedig az antiszemita petícióban való meglehetősen élénk részvételben jött napfényre, s most a zsidóüldözésekben látszik kitörni. Egyébiránt itteni „liberális” lapoknak hasábjain van egy „zsidóheccz” című állandó rovat; hogy az alsó osztályok tanultak belőle, tegnap tűnt ki. Ma nekem egy előítélet nélküli protestáns mondta, hogy tegnap a zsidókkal távolról sem történt az meg, a mire a „Neue Stettiner Zeitung” – a mely most tele van morális förmedvénynyel, – a Kulturkampfban a katolikusok ellen hecczelt.

Augusztus 18. – Az „Ostsee-Zeitung” írja: Tegnap este ugyanazon publikum által, a mely a két megelőző estén zavargott, hasonló manővert vitetett véghez. A ½9 óra felé a Breitestrasse, Schulzenstrasse és Reifschlagerstrasse csomópontján majd teljes számban összegyűlt rendőrségi légénység és egy 20 emberből álló katonai commandó eleinte teljesen passiv viselte magát, és engedte a tömeget, a mely unatkozni kezdett, zavartalanul kiabálni és füttyölni. 10 óra felé, a különböző

utczákon át a rendőrség által elfoglalva tartott csomópont felé, erős katonai őrzékek vonultak és a zavargókat maguk előtt hajtották. A csomóponton ezeket a rendőrség teljesen szétkergette. A rendőrségnek és a katonaságnak körülbelül félóraig tartott akciója az utcákat teljesen megtisztította. 10½ óra körül már teljes nyugalom volt. Elfogatás mintegy 10 történt, az elfogottak között voltak olyanok, a kik a végrehajtó közegekre kövekkel dobáltak. Rosszalandó az, hogy a lázongás által meglátogatott utcákban lakó zsidók a nyitott ablakhoz mentek, és helytelen nyilatkozataikkal a tömeget még jobban felingerelték. Azért a rendőrség kénytelen volt az ablakok bezárását elrendelni.

Pyritz-ből tudósítanak, hogy ott szombaton heccz-plakátokat ragasztottak ki, mire a rendőrség azonnal intézkedéseket tett az esetleges rendzavarások ellen. A lövészegylet és a hadastyán-egylet segítségére hivatott fel. 15-kén a schwedt-i dragonyos ezrednek egy százada szállásoltatott be.

Hammerstein, aug. 15. – Két idevaló polgár, Lindenblatt pék-mester és Gestribow porcellánfestő, a kik a zsidókravallok miatt elfogva voltak, ma a konitz-i központi fogházból elbocsáttattak. Megérkezésükkor az itteni pályaudvarban egy ellát hatatlan néptömeg által ujjongással fogadtattak. Szabadonbocsátásuk annak folytán történt, hogy a mentő tanuk, a rendőri hivatalnokok és az iderendelt csendőrök vallomásai, ellentétben állottak a zsidó terhelő tanuk vallomásaival. Mindenki kíváncsi tudni, mi történik most a zsidó terhelő tanukkal?

Tempelburg, aug. 15. – Miután már tegnap egy zsidó boltos ablakai bedobáltattak, ma nyílt ütlegetés kezdődött zsidók és keresztények között, a mely azzal végződött, hogy egy súlyosan megsebesült és vérző kovácslegényt a rendőrségi fogházba hurczoltak. Csendőrök és rendőrök úgy mint egyes lövészek este 10 óra után a rendet ismét helyreállították.

Zippnow, aug. 18. – Vasárnap este a mi községünkben is excessusokra jött a dolog a zsidók ellen. Több zsidó lakosnak, névszerint a kántornak, bedobálták ablakaikat. Dubinski polgármester személyes erélyes közbelépésének azonban sikerült, a verekedni kész tömeget eloszlatni, úgy, hogy este 10 óra körül a rend tökéletesen helyre volt állítva.

Bublitz, aug. 18. – Szombaton este jelentékeny számú polgár lett a városi tanácsterembe meghíva, a hol nekik a polgármester kijelentette, mikép a sajnálatos kihágások alkalmából elhatározottak, hogy egy önkéntes polgárőrség alakíttassék, a melynek feladata lesz, a rendőrséget és csendőrséget szükség esetében támogatni. A midőn erre megjegyztetett, hogy azok, a kik a támogatásra készek, foglaljanak helyet, a többiek pedig távozzanak: valamennyi jelen volt kalapja után nyúlt, s a nélkül, hogy búcsút vettek volna a polgármestertől, elhagyták az üléstermet.

*

A németországi antisemita mozgalomnak egyik jellemző vonása, hogy e mozgalom ott a nemzeti öntudat erősödésének processusával karöltve jár, bizonyítékául annak, hogy a kosmopolitikus zsidóság megölő betűje a nemzeti eszme. A „Deutschland, Deutschland

„über Alles” német nemzeti himnus az antisemiták csatadalává is lett, s minden antisemita gyűlés rendszeren e dal eléneklésével vagy kezdődik vagy végződik, vagy kezdődik is meg végződik is. Az antisemita mozgalmat a pártlapok „Nationale Bewegung”-nak (nemzeti mozgalomnak) is szeretik nevezni, a mely mozgalom, a németséghez hozzátapadt és annak jellemét megmétélyező, a külföldön pedig a német nevet roszhíruvé tevő zsidóság ellen irányul napjainkban legelső sorban. A nemzeti ünnepektől, a nemzeti demonstrációktól pedig a zsidók óvatosan távol tartatnak, a mi az augusztus 5-én végbement Kyffhäuser-ünnepély alkalmával is történt.

Tudvalevőleg a Thüringiában fekvő Kyffhäuser hegységről az a német legenda szól, hogy ezen hegy bensejében Barbarossa Frigyes német császár hosszú századok óta alussza álmát, várva, míg a vele lehanyatlott német nemzeti egység újra létrejön s a halálával phantommá törpölt német császárság, régi fényében visszaállítatik. Az alvó császárt krákogó hollócsapatok rajongják körül, a melyek a császár hosszú, hosszú álmából való felébredésekor ijedten suhannak tova.

1871-ben a német nemzeti egység létrejött, s a német császárság, hatalmasabban mint valaha, visszaállítatott: Barbarossa Frigyes felébredt 700 éves álmából!

E nemzeti legenda beteljesedésének ünnepét csak 10 év múlva jutott eszükbe a jó németeknek megünnepelni, ma, a midőn az antisemitikus mozgalom a német nemzeti szellemet felrázta tompialtságából. S ezért a Kyffhäuser-ünnepélynek határozott antisemita jellege is volt. 500 német egyetemi polgár s ezernyi más közönség vonult augusztus 5-én, ünnepi menetben fel a hegységre, a Hohenstaufeniak rombadőlt sziklavárába, s ott a régi német császárság és nemzeti egység visszaállítását isteni tisztelettel, szavalatokkal, hazafias dalok éneklésével, s végül kedélyes mulatsággal ünnepelték meg.

A számos szónoklat közül, térhiány miatt, itt csak Wagner, göttingai egyetemi polgár beszédét említhetjük fel, s ennek is csak egy passusát:

„... A múlt év vége felé támadt ama mozgalom, a mely az internationalis zsidóságnak, hazánk veszedelmére mindinkább magasabbra emelkedő hatalma ellen van irányozva. A német tanuló ifjúság felismerte, hogy a nemzetközi zsidóság káros oldalainak hatályos korlátozása és szünet nélküli ostromolása a haza megmentésére szükséges. (Bravó.) Ez az egész mozgalomnak kiindulási pontja, s mindaddig fő- és középpontja marad, míg a legközelebbi s legnagyobb veszély, ha nem is egészen eltűnt, de legalább egy kevésbé veszélyes mértékre szállítatott alá. (Bravó!) Ezen mozgalom által a tanuló ifjú-

ság azon okok felismerésére kényszerítettett, a mely okok lehetővé tették azt, hogy oly nagy külső sikerek után belállapotaink oly ziláltsága és mélyreható károsodása állott be. (Tetszés.) A sociális kérdés az, az egész német nép életkérdése, a mely kiküzdendő, s vészthozónak látszik ugyan, de bizonyára egy áldásos krízis. (Bravó!) A német tanuló ifjúság tehát a német hazának és kitűnő vezéreinek, minden erejét felajánlja.” (Nagy tetszés.) sat. sat.

Nem emlékszünk reá, hogy magyar lapban bármit is olvastunk volna e Kyffhäuser-ünnepélyről. Persze a zsidólapok hallgattak fölötte; csak a „Pester Lloyd” berlini levelezője emlékezett meg róla pár sorral, szidva, pizskolva a német fiatalságot, az „iskolásgyerekeket,” a kik a napóleoni szabadságharcz mozgalmát „majmolni akarják”, – s így persze a zsidólapokból merítő magyar újságok nem tudtak, a jámborok, erről a dologról se semmit. Csak dikciózott volna a Kyffhäuseren például Cohnfeld Izidor jogász, Ehrenfeld Baruch philozophus vagy Silberstein Jónás sornaliszt, majd lett volna nagy gezéresz a „Pester Lloyd”-ban is a Kyffhäuser-ünnepély nagyobb dicsőségére, s akkor a „Lloyd” után a mi magyar lapjaink is hasábokat hoztak volna annak lefolyásáról, szinte magasztalva Cohnfeld Izidor „német” jogász, Ehrenfeld Baruch „német” philozophus és Silberstein Jónás „német publicista” „hatásteljes” s „nemzeti szellemtől áradozó” szónoklatait! – „Hja, Bauer, das ist was Anderes!”

A német birodalmi gyűlési képviselőválasztások határnapjának, f. é. október 27-ikének közeledtével, a választási mozgalmak is mind nagyobb hullámokat vernek. A német és zsidó lapok általában beismerik, hogy eddig egy választás iránt se viseltetett a választó közönség oly érdeklődéssel mint a küszöbön álló iránt. A német apathiát most valóságos izgalom váltotta fel, s minden párt mozgósítani fogja egész haderejét. Legnagyobb tevékenységet az a n t i s e m i t á k fejtenek ki, különösen Berlinben s általában Észak-Németország nagyvárosaiban, a hol az elzsidósodott haladó-pártnak és a zsidó fővezérlet alatt álló sociáldemokrata-pártnak eddig volt képviselőit, minden valószínűség szerint, az antisemiták nagy részben leverik. Az elzsidósodott haladó-pártnak szemben anti-haladó-párti coalitio jött létre az antisemiták és conservativek között, a mely utóbbiak Berlinben a tért majdnem egészen az antisemitáknak s jó részben a radikális antisemitáknak voltak kénytelenek átengedni.

Ezen eredmény csak nagy küzdelmek árán volt kivívható, s a conservativek és antisemiták, valamint az egyes antisemita párt-ánnyalatok s azok főképviselei közt elkeseredett harcz folyt hete-

ken át, míg végre ma, két kerületet kivéve, plus minus meg-
egyezés történt a jelöltekre nézve a berlini választókerület-
ben. Ez a villongás az antisemita párt kebelében első pilla-
natra kellemetlenül hatott ugyan minden ügybarátra; de lényegé-
ben ez csak egyik csalhatatlan jele annak, hogy Németországban
az antisemita párt már annyira erősnek érzi magát, hogy az ügy
veszélyeztetése nélkül, pártárnyalatokra szakadni, épen az ügy érde-
kében szükségesnek tartja. Bezzeg nem szakadunk mi, magyar
antisemiták, pártárnyalatokra! Bár mi is „szakadhatnánk” már
egyszer conservatív, liberális és radikális antisemitákra, amint
német elvbarátainknál az eset.

Korlátolt terünk nem engedi, hogy ezen vajúdási processus
peripetiáit bővebben ismertessük. Pedig mennyi érdekes mozzanatot,
programm- s egyéb beszédet tudnánk t. olvasóinkkal megismertetni,
a mi annyival is inkább szükséges lenne, mert zsidó s utánuk magyar
napilapjaink mély hallgatást observálnak ezen németországi nagy
actió lefolyása fölött, s csak, ha valamelyik antisemita gyűlésen
valami, a dolgok erőteljes menete mellett nagyon is természetes,
zajos jelenet adja elő magát, nagy néha a napi újdonságok
rovatában (s nem a politikai rovatban,) hoznak elferdítve, rövidke
tudósításokat, gúnyolódó glossákkal kísérve ezeket. Sőt zsidólapjaink,
élükön a „Pester Lloyd”-dal, rendesen hazudozással traktálják jó-
hiszemű olvasóikat. Ilyen hazugságok például, hogy: „Henricinek a
kormány megtiltotta Pomerániában felolvasásokat tartani”, hogy
„Ruppelt egy választói gyülekezeten megszalasztották”, hogy „a
német kormány eltiltja az antisemitikus felolvasások tartását”, sat.
sat. Ilyen forrásokból kell a magyar közönségnek meríteni napi in-
formációit a Németországban végbemenő nagyszerű politikai mozga-
lomról. Mi, szerény havi közlőny, csak hetek múlva ronthatjuk le, s
akkor is csak pár szóval, ezen zsidó hazugságokat s humbugokat.

A német kormány nem fogja betiltani az antisemita gyűléseket,
és pedig annyival kevésbé édes „Lloyd”, mert hiszen a német anti-
semita párt tulajdonképen Bismarck-párt, voltaképen a német
birodalmi kormánypárt! Bismarck hg. pedig, mint minden
okos politikus is, ott veszi a támogatást, a hol ezt nyeri, s önmaga
alatt a fát bizonyára nem fogja elvágni.

Mint említők, tér hiányában az egymást érő antisemita és
anti-haladóparti választói gyűlések lefolyását részletesen nem ismer-
tethetvén, kénytelenek vagyunk megelégedni ezen gyűlések egy
részén tartott beszédek címeivel. Az oroszlanrész e tekintetben
ma Stöckert illeti meg, a kinek a lefolyt négy hét alatti berlini
beszédei címei ezek: „A haladópart és az igazság”; – „A berlini

mozgalom jelenlegi állása”; – „Nem jogállam hanem igazságállam” („Nicht Rechtsstaat sondern Gerechtigkeitsstaat”); – „Munka és pénz”; – „A becsületes munka védelme a tőkével szemben, a jelenkor feladata”. (E beszéd aug. 31-én Drezdában tartatott); – Cunow szerkesztő beszéde Berlinben: „Utak és módok, melyek által a zsidó haladópárt Berlinben föltétlenül leveretni fog”; – dr. Perrot drezdai nagyszabású beszéde: „Nagy idők, nagy feladatok”; – Cremer berlini beszéde: „A jelenkor munkásai”, sat. sat.

Míg az antisemiták s az anti-haladópártiak ily erélyes s eredménydús tevékenységet fejtenek ki, addig a zsidó haladópárt Berlinben teljes tétlenségre van kárhoytatva; nyilvános választói gyűléseket alig merészel már tartani, mert a helyszínén rendszeren megjelenő antisemita oppositio folytán rendszerint fel kell oszlatni, s gyakran rendőrileg, ezen gyűléseket. Azért csak meghívók melletti zárt gyűléseket tartanak nagy ritkán, s azokon már csak többnyire pusztán zsidók jelennek meg; a keresztény elem mindinkább visszavonul e zsidó conventiculumoktól is.

Az antisemita jelöltek Berlin 6 választókerülete közül 5-ben már felállítva vannak; sőt némelyikben két antisemita áll egymással szemben: egy radikális és egy conservativ antisemita. Névszerint antisemita képviselőjelöltek: az I. kerületben Liebermann v. Sonnenberg; a II. kerületben Stöcker; a III. kerületben Schulze conservativ és Henrici radikális antisemiták; a IV. kerületben a zsidókérdést illetőleg tartózkodó állást elfoglaló conservativ Wagner tanár ellenében dr. Förster szándékoltatik jelöltül felállítatni; az V. kerületben Cremer, a „Germania” volt szerkesztője; a VI. kerületben Meyer conservativ és Ruppel *) radikális antisemiták. Ugyancsak Stöcker Dreza-Óvárosban és Pinkert-Waldeg, a „Deutsche Reform” szerkesztője s a drezdai antisemita „Német reform-egylet” elnöke. Dreza-Újvárosban az antisemita képviselőjelöltek.

E nevek legtöbbjei t. olvasóink előtt rég ismert jó hangzású nevek, s azért csak e férfiak egyikénél akarunk pillanatra megállapodni, s ez az antisemita kitűnőségek egyik legrokonszenvesebb alakja: Liebermann von Sonnenberg. Általánosan elismert politikai axióma az, hogy minden idő megtermi a maga embereit, s a történelemben szerepet vivő egyéniségek csak productumai az őket környezett viszonyoknak. Hogy miként szokta megteremni az idő a maga embereit, az a történetbúvár előtt gyakran örökre titok marad, mert ez az illető szereplő történeti egyéniségek titka, s e titkot többnyire a sírba viszik magukkal. Annál nagyobb érdekléssel bír a törté-

*) Ugyanaz, a ki f. é május hóban e füzetek szerkesztőjét szíves volt Budapestben felkeresni.

netíróra úgy mint a politikusra nézve az, ha itt-ott egy-egy nevezetesebb alak kitárja szívét s vallomásokat tesz arról: miként lett ő eszköz a Gondviselés kezében.

Liebermann v. Sonnenberg, a kit t. olvasóink, mint az 1880. december 30-ki berlini antisemita népgyűlés elnökét már ismernek, augusztus 30-án tartá meg képviselőjelölti programbeszédét Berlinben, a „Tonhalle”-ban. Beszédéből közöljük a következő pontot:

„Mint becsületes embernek becsületes emberekkel szemben ily komoly ügyben kötelessége, mindenekelőtt felvilágosítást adok saját személyes viszonyaimról. Egy régi katona-családból származom, a kinek több őse a csatatéren maradt, s az 1870/1-ki hadjáratban magam is véretem ontottam. (Bravó.) Mint tiszt léptem a hadseregbe. Mint igen fiatal ember jöttem Berlinbe, fejem és szívem telve eszményekkel, de a lehető legtapasztalatlanabb voltam a gyakorlati életben. Mint oly sok fiatal tiszt, adósságokba keveredtem, nem annyira magam miatt, mint más bajtársak iránti barátságból, s uzsorások kezébe estem, a honnét nehéz kimene-külni. Küzdöttem amint csak egy ember küzdhet; de sokáig nem akart sikerülni. Mindazonáltal nem vesztettem el a fejemet, nem lőttem föbe magamat, mint annyian hasonló helyzetben. S midőn két évvel ezelőtt egy bajtársam holtteste előtt állottam, a ki hasonló viszonyok által a halálba hajtatott, akkor megesküdtem, hogy harcra kelek az ily állapotok ellen, s mindaddig meg nem nyugszom, míg azok javulása el nem éretett.”

Ugyancsak e gyűlés folyama alatt érkezett meg azon, általános örömet okozott hír, hogy a hírhedt Kantorowitz pálinkahamisító zsidó, a ki a zsidóságra nézve oly végzetes következményekkel járt lóvasúti-affaire-nek hőse volt, a mely affaire-t t. olvasóink III. füzetünk-ből eléggé ismerik: Dr. Förster rágalmazásáért és Dr. Jungfer tettleges bántalmazásáért, a gyűlés napján egy havi fogságra ítéltetett.

A kilátások a küszöbön levő választásoknál, az antisemitákra nézve igen kedvezők, tekintve még azt is, hogy a szerencsétlen Kulturkampf, a melynek beszüntetését legelőször és leginkább az a n t i s e m i t á k sürgették, — végéhez közeledik, s így a béke a két nagy német keresztény hitfelekezet közt s illetőleg a katolika egyház és az állam közt, végre újra helyreáll, a zsidók nagy lelki keserűségére. Nagy horderejű mozzanatot képez a német antisemitismus történe-tében, a poroszországi evangélikus egyház lelkészeinek, augusztus 25-én Berlinben tartott értekezletükön, e g y h a n g ú l a g hozott azon határozata is, a mely szerint:

„Az értekezlet, a széles terjedelemben érvényesülő zsidóellenes mozgalmat úgy tekinti, mint kifejezését a népünk-nél magának utat tört azon felismerésnek, hogy reá a zsidó lakosság által sokféle nyomás su-tyosodik, és hogy állami és népeletünk a zsidók jelenlegi befolyása által a feloszlás veszélyével van fenyegetve. Az értekezlet legmélyebben

sajnálja azon vadságot és erőszakoskodásokat, melyekkel ezen felismerés itt-ott járt, azonban még fájóbban van meghatva, saját keresztény népünknek azon súlyos vétke által, a mely lehetővé tette azt, hí dók annak kebelében ilyen állásra vergődhettek.”

A dolgok Németországban ennyire fejlődvén, természetesen a zsidó lapok féktelen dühvel esnek Bismarck herczegnek, vádolva őt, hogy a mozgalmat annak idején egy „hatalmi szóval” meg nem állította. A „liberális” zsidóság most a „Machtwort”-ra appellál. Hanem a börzesvindli s gründolási hunczfutéria aranykorában, bezzeg kézzel lábbal tiltakoztak a zsidók az ellen, hogy az állam a társadalom ügyeibe beavatkozzék. Most mi, antisemiták kiáltjuk, hogy „Éljen a szabad verseny!” Persze, ennek a szabad versenynek most az egyszerű nem mi, hanem a zsidók isszák meg a levét.

A zsidó lapok rendszeres támadásainak élet elveendő, a „Post” m. hó vége felé egy, nyilván inspirált cikket hozott: „A birodalmi kancellár és a zsidóheccz” cím alatt, a mely cikk főbb pontjaiban következőleg szól:

Haladóparti lapokban többször tétetett az a megjegyzés, hogy Bismarck herczeg még nem nyilatkozott a zsidókérdés fölött. A birodalmi kancellár állása a zsidókérdéssel szemben az 1869. július 3-ki törvény által van meghatározva, a mely törvény a polgári vagy állampolgári jogokat a zsidóknak is megadja. Mindaddig, míg e törvény hatályban van, csak rágalom teheti azt az állítást, hogy a zsidóheccz a birodalmi kancellár által előmozdítatik. A legújabb időben ezenkívül a kormánynak, a pomerániai rendzavarók elleni fellépése is elég lett volna arra, hogy a rágalmozók elnémitassanak; de ezek tisztátalan mesterségükben nem hagyták zavartatni magukat, sőt azt újult erélylyel üzük épen azóta, mióta a kormány részéről Stettinben és más helyeken alkalmazott rendszabályok semmi kétséget sem hagyhattak fen arra nézve, mikép öntudatos hazugság azt állítani, hogy a német birodalmi kancellár támogatja a zsidóüldözéseket. Ellenkezőleg ő ezen üldözéseket erélyesen elnyomta.

Tisztán személyes rokonszenvei és ellenszenvei fölött a birodalmi kancellár senkinek se tartozik s zámadással. Mindenki, a ki e fölött saját nézetet akar alkotni magának, ezt saját felelősségére kell neki tennie. Ezt tettük mi, és nem akarjuk nézetünket elhallgatni, mert meg vagyunk győződve, hogy ily módon ezer meg ezer német férfú lelkéből beszélünk.

Az emberi természetben fekszik, jóakaratot jóakarattal viszonzni, gyűlöletre és rágalmozásra pedig tényleges roszakarattal vagy hallgatatag megvetéssel válaszolni. Lehet hogy pusztá véletlen, de mindenesetre tév, hogy mindazon bizalmi és rokonszenvi nyilatkozatok, melyek a legutóbbi években a birodalmi kancellárhoz érkeztek, a lakosság keresztény-germán elemeitől származtak; míg a leggyűlölségesebb támadások személyes jelleme énen zsidóforrásokból eredtek. Az egész német sajtóban nem ismerünk egyetlen valamire való, zsidók által szerkesztett újságot,

– és nemcsak Németországban, hanem Ausztriában is, – a mely nem állana ellenségkép a birodalmi kancellárral szemben, s a mely látható örömmel ne ragadna meg minden alkalmat, hogy őt gyanúsítsa és bántalmazza.

„A ki szelet vet vihart arat.” A zsidó sajtó, a melyben egyedül keresheti a birodalmi kancellár a zsidók hangulatának kifejezését maga irányában, egy év óta a legkisebb magvát se vetette a rokonszenvnek azon férfiú irányában, a kinek minisztériuma alatt lettek a zsidók tényleg emancipálva; – gyűlöletet és haragot, bizalmatlanságot és megvetést ültettek csak a zsidó publicisták és szónokok, és ha most ezekből egy fa nőtt nagygyá, a mely keserű gyümölcsöket hoz, ezért egyedül önmagukat okozhatják. – Sohasem prédikálta Bismarck hg. a fajgyűlöletet, se szóval, írással vagy tettel nem helyeselte ezt; míg ama szenvedélyes düh, melylyel egy év óta a zsidó sajtó és zsidó szónokok által üldöztetik, alig magyarázható meg másból mint az ellene táplált fajgyűlöletből.

Bismarck hghez is közelebb van az inge mint a kabátja, és ha neki általában oka volna valamely heccz fölött nyilatkozni, úgy tán legelőször is ama szemérmetlen Bismarck-heccz fölött kellene neki nyilatkoznia, a mely a haladópart és a zsidók részéről, minden német férfiú keblének fellázítása mellett, üzetik.

Ha a zsidó sajtó és a zsidó szónokok megszűnnek Bismarck herceget személyes becsületében megtámadni, vagy ha a zsidó lakosság végre nyilvánítja azt, hogy nem azonosítja magát ezentúl a zsidó börze- és reportersajtóval, akkor azon, a Bismarck-heccz keletkezése óta felvetett kérdés: minő személyes állást foglal el Bismarck hg. a zsidóhecczel szemben, egyáltalán nem fog létezni többé, s ily módon kielégítő megoldást fog nyerni. A birodalmi kancellár hivatalos állása a zsidókérdéssel szemben, ezentúl is egyedül a törvény által kell hogy szabályozottnak tekintessék, tekintet nélkül rokonszenvre és ellenszenvre. Azért a birodalmi kancellár, nézetünk szerint, semmi felelettel sem tartozik a haladóparti sajtó által felvetett kérdésre. A kérdés az egyik: – a hivatalos irányban teljesen meg van oldva; a másik irányban a megoldás nem az ő kezében van.

Ha e communiqué csakugyan Bismarck h. inspirációja folytán látott napvilágot, s az nem csupán a „Post” szerkesztőségének személyes nézete, – akkor annak utolsó része reánk azt a benyomást teszi, mintha Bismarck herczeg benne békét akarna ajánlani az őt is üldözőbe vett zsidóságnak. Ha Bismarck herczeg azt hiszi, hogy a zsidósággal tisztességes békét köthet, akkor nem ismeri a zsidó természetet és jellemet, a mely elleneitől s kiszemelt áldozataitól, a „béke” ára fejében, feltétlen megadást követel. Ha a zsidó azt látja, hogy ellenfele békés dispositiókat mutat, vagy, tán humanitási indulatból is, enyhébb húrokat kezd pengetni: ezt gyengeségre magyarázza a zsidó, s annál szemtelenebb, annál vakmerőbb lesz. Zsidó és nem-zsidó közt – mint már egyszer kifejtettük, – nincsen transactió, nincs kiegyezés: vagy a zsidónak vagy ellenfelének

buknia, megsemmisülnie kell. Akarja, akarhatja Bismarck hg. saját bukását, saját megsemmisülését?! Mi, ismerve a vaskanczellárt, úgy hisszük, hogy: nem! Azért hát, hercegséged, – csak tovább is előre a megkezdett úton! Elöl tűz, hátul víz!

*

A Mommsenek, Virchowok s hasonló szőrű tudós gyásznémetek dicsőségét megirigyelte D ö l l i n g e r prépost is, a halva született ó-katholicismus egyik keresztapja. Ez az úr, úgy látszik, minden áron „nagy” ember akar lenni. Látva azt, hogy egy új hitalapító s így nagy ember semmikép se akar válni belőle: felcsapott philosemitának – az őt éig magasztaló zsidó sornaliszták lelki kéjelgésére, – arczul vágva és meghazudtolva a zsidókérdésben azelőtt vallott radikális antisemitikus elveit. Vagy talán Döllinger úrnak is egy kis zsidó aprópénz kellene mint Mommsen úrnak?!

Döllinger, f. é. jul. 2 5-én Münchenben, a bajor tudományos akadémia évi nagygyűlésén „A zsidó nép (tehát nem zsidó „vallás.” – Szerk.) újabb történelméről” egy felolvasást tartott, a melyben szenvedélyes zsidóbarátnak vallotta magát, és egész előadása a zsidó nép dicsőségből állott, nekünk nem-zsidóknak egyúttal melegen ajánlva, hogy „szeressük” az „izraelita polgártársakat” Chacun a son gout.

Azonban Döllinger úr még rútabbul járt mint Mommsen úr: mert, míg az utóbbira csak egyik művében tett egy rövid zsidóellenes nyilatkozatot, illetőleg a zsidók fölött hozott egy rövid objectiv ítéletet tudtak az antisemiták kisütni, t. i. hogy „a zsidóság a nemzeti feloszlásnak leghatályosabb erjesztő anyaga”: addig a gonosz antisemita újságok ráolvasták perlongum et latum Döllinger úrra, hogy ő 1846-ban, mint a bajor 2-ik kamara tagja, – az azon év május 7-én tartott kamarai ülésben, „Az izraelita hitsorsosok viszonyainak jobbításáról” címmel beadott javaslatok tárgyalása alkalmával, – egy remek, fulmináns zsidóellenes beszédet tartott, s oly radikális irányút, hogy különb antisemitikus beszédet ma még Henrici se tudna mondani. Tér hiányában, ezer terjedelmes, érdekes adatokkal teljes, kitűnő beszédet nem hozhatjuk, s azért abból csak egy passust akarunk idézni, remélve, hogy annak tartalmát „izraelita polgártársaink” is hitelesnek fogják elismerni; hiszen az „ő” Döllingerjük beszél így! Halljuk tehát Döllingert, a zsidó-auctoritást:

„Önök mindnyájan tudják, uraim, hogy azon forma megállapítása, a melyben a zsidóknak, különösen keresztényekkel való peres ügyekben, az eskü letenniök kell, a keresztény törvényhozások előtt elejétől fogva aggodalmas figyelem tárgya volt, a talmudnak mindig azt a szemrehányást tették, hogy annak tana szerint semmi sem könnyebb dolog, mint egy hamis eskü bűne alól a zsidónak feloldatnia magát; és az engesztelési ünnepen

(Versöhnungstag) elmondani szokott Kol-Nidre imádság botrányos jellege itt annyival inkább felemlíthető, mert nemrég a német rabbinusok braunschweigi gyülekezete e kérdés fölötti tárgyalásait közzétette, s egyúttal elhatározta, hogy az eltöröltessék, a mely határozat persze, mint minden, a mi ilykép alakult gyűlésből származik, semmi kötelező erővel nem bír. Ez a Kol-Nidre imádság, a rabbinus által az engesztelési ünnepen előimádkozva, kimondja minden eskünek, (Eide,) fogadalomnak és esküvésnek (Schwüre) feloldását, egyik engesztelési ünneptől a következőig; „azok, – mondja a rabbinus, – legyenek feloldva, érvénytelenek, meg nem állók, eltöröltek és megsemmisítettek”, és az egész hitközség feleli erre: „Igen, minden meg van bocsátva, mert tévedésből történt!” Igaz ugyan, hogy úgy korábban mint legutóbb a braunschweigi gyűlésen több dolog felhozott ezen formula mentségére; de ott is elismertették, hogy ehhez az imádsághoz sok szó fér, s hogy az elvetendő; egyesek a mellett megjegyezték, hogy természetesen minden változtatás ezen és hasonló dolgokban csak az esetben lehetséges, ha mindenekelőtt a Talmud egész dogmatikai érvénye feláldoztatnék, és egy tekintélyes zsidó tudós (Formstecher) ott ezen figyelemreméltó beismerést tette: „A rabbinusok (Talmud) mindazt tartalmazzák, a mit nekünk szemünkre hánynak.”

Ezen dolgokat felhoztam azért, hogy a zsidó esküt illető kivételi törvények nélkülözhetlenségét kimutassam. Azon tapasztalatok, melyeket az emberek Franciaországban, nevezetesen Elsassban, a zsidókra nézve egy sajtószertű esküformának szükségessége fölött tettek, más országokban is megerősítést nyernek. Elsassban egy zsidó, a ki valamely hitsorsosával perbe van keveredve, erre majd mindig az esküt more judaico szokta reátolni, és a mi nem kevésbé nevezetes dolog a colmári törvényszék sok évi tapasztalatai szerint, a zsidók az ily formában reájuk tolt esküknek csak egyharmadát szokták letenni, a legtöbb esetben inkább kiegyeznek, vagy követelésükkel egészen felhagynak. Az ottani bírák tehát a leghatározottabban kijelentették annak szükségességét, hogy a zsidó esküforma, mint az egyetlen biztos eszköz arra nézve, hogy a zsidó lelkiismerete megköttessék, – továbbra is fenntartassék.”

Így nem mi, „zsidófalók”, hanem a zsidóság legújabb bálványa: Döllinger beszél. Reméljük ezek után egyebek közt azt is, hogy a „Pester Lloyd”, a mely Döllingernek f. é. augusztus 25-ki „érdekes előadását” oly bő kivonatban sietett hozni: – áhítatos olvasó közönségével e „nagy férfiú” most taglalt 1846-ki parlamenti beszédét is megismertetni fogja. Hiszen a „nagy” Döllingernek minden szava tiszta igazság!

Az internationális antisemitikus mozgalom tűzpontja a múlt hó folyama alatt, – mint a leggyakrabban is az eset, – Németország lévén, ennek viszonyaival tüzetesen foglalkoznunk kellett; s azért korlátolt terünk nem engedi, hogy alább következő közleményeink-

nek bővebb keretet adjunk. Azért csak röviden regisztráljuk a többi országokban előfordult legfőbb mozzanatokot.

Az oroszországi antisemitikus mozgalom pillanatnyi állása és az orosz kormány intenciói fölött, egy nagy figyelmet keltő levelet közölt „Az orosz határról” (Legújabban ugyanis az orosz cenzúra, az előforduló zsidókravallokról szóló távsürgönyöket nem engedi továbbítani.) A „Pester Lloyd” szeptember 1-ji esti lapja, a mely levél egész óriási alakjában feltárja a zsidóság szemei előtt azon világtörtén elmi katasztrófát, a mely a zsidóságra Oroszország részéről zúdulni készül. A „Pester Lloyd”-nak, a zsidóságra nézve valóságos Hiób-pósta jelleggel bíró kérdéses levele, bő kivonatban így szól:

„A zsidóhecczek a kievi és a vele szomszédos kormányzóságokban megszűntek helyi és ideiglenes jellegűek lenni; mert azok inkább permanenciában vannak; nem a kivételt, hanem a szabályt képezik; nem események azok, hanem egy folyton tartó állapot. Ily viszonyok közt lehetetlennek látszik, minden kihágásról külön jelentést tenni. Az mindig ugyanaz a színjáték, a mely százszoros variációkban száz helyen ismétlődik. Csakhogy a továbbhaladó mozgalommal az, heveség és brutalitás tekintetében folyton nő. A csöcselék (A zsidók előtt a „nép,” ha ő ellenük fordul, akkor „csöcselék”. – Szerk.) dühe nem kíméli többé a zsidó sírokat sem, mióta egy vad tömeg Lubin-ban erre példát adott. Baj és szomorú a dologban az, hogy – nyíltan ki kell mondanunk, – az elnyomók és nem az elnyomottak részesülnek a kormánykörök védelmében vagy legalább jóakarataiban. (Csak az a kérdés: kik voltaképen az elnyomók és kik az elnyomottak? Szerintünk az elnyomók: a zsidók, az elnyomottak pedig a keresztények. – Szerk.) Igaz ugyan, hogy, ha a dolgok nagyon messzire mentek és a rend érzékenyen megzavartatik, rendszerint katonai hatalom alkalmaztatik a rend helyreállítására, de a katonák részéről eddig a rendzavaróknak még vajmi ritkán volt bántódásuk, és a hivatalos s félhivatalos sajtó legtöbbször a rendzavaróknak fogja pártját. Czikkeikből mindig kiolvasható az a feljajdulás, hogy a zsidók nem érdemesek arra, hogy miattuk a katonai erő keresztény lakosok ellen használtassék. A kormány által sugalmazott sajtó ezen magatartásában egy bizonyos rendszer van. Ne ringassák csalódásban magukat az emberek Európában a fölött, hogy a jelenlegi orosz kormány bármilyen hathatós lépést is tesz arra nézve, hogy a zsidóhecczek elnyomassanak. A cél inkább oda megy ki, hogy a zsidók az országból kiüzessenek, kilökessenek, kiszoríttassanak.”

Semmi sincs új a nap alatt. Úgy látszik, az egyiptomi exodus legközelebb Oroszországban fog ismétlődni. A „Vörös-tenger” helyett ott van ugyan a „Fekete-tenger”; de hol van az a második Mózes, a ki Izrael népét „Gessen földéről” ismét az „Ígét-földre” vezérli?!

Az „Oesterreichischer Volksfreund”, bécsi antisemitikus félhavi lapnak augusztus 17-ki 10-ik száma furcsa állapotban látott napvilágot Hét, kisebb nagyobb fehér úr van benne. Ezen saját-szerű tüneményt a lap élén úgy magyarázza meg a szerkesztőség, hogy ezen szám „a nyomás kezdetén a „k. k.” államügyészség által confiscáltatott. Hogy azonban a lap megjelenésében halasztás ne álljon be, kényszerülve volt a szerkesztőség a confiscált helyeket kivé-
teti, és a tért üresen hagyni.”

A különbség tehát a muszkaországi és az osztrák cenzúra közt csak az, hogy Muszkaországban a kifogásolt helyeket a cenzúra-hatóság nyomdai fekete festékkel bemázojja, s így teszi olvashatlanokká, Ausztriában pedig „fehér lapot” kell a szerkesztőségnek nyújtania olvasó közönségének. De még egy más különbség is van a muszka és az osztrák eljárás között, s ez abból áll, hogy a „muszka barbarizmus és absolutismus” nem confiscálja és nem mázojja be feketére az antisemitikus lapokat és cikkeket, hanem e tekintetben a „barbár és absolutistikus” Muszkaországban korlátlan sajtószabadság van; holott a „civilizált” és „alkotmányos” Ausztriában az antisemiták szájára szájkosarat tesznek.

De hát ezen egy csöppöt se fogunk csudálkozni, ha megtudjuk még azt is, hogy a bécsi cenzuráló rendőri hivatalnok nem más, mint Dr. „von” H ö n i g s f e l d z s i d ó. Így aztán már azon se fogunk egy csöppöt se csudálkozni, hogy ugyancsak az „Oesterr. Volksfreund” september 5-én esedékes volt 11-ik száma, mint bennünket a sajnálatraméltó derék szerkesztő, Zerboni lovag úr egy magánlevélben értesít, szinte confiscáltatott.

Valóban irigylendők ezek az osztrák állapotok!

Egyik korábbi füzetünkben már utaltunk azon élénk mozgalomra, mely Algier mohamedán arab lakossága között az ottani zsidóság ellen észlelhető. Most ez ügyre vonatkozólag újabb híreink vannak, a melyek azon meglepő felfedezést teszik, hogy a jelenlegi algieri felkelésnek, – a mely a francziáknak annyi dolgot ad, – egyik főoka: az araboknak az algieri zsidóság elleni elkeseredettsége. A drezdai „Deutsche Reform” augusztus 25-ki száma ugyanis a következő hirt hozza:

„A zsidóellenes mozgalom Algierban, melyről, mi legelsők a német sajtóban, már hónapok előtt irtunk, most már annyira előrehaladt, hogy például Oran-ban egy Cély nevű képviselőjelölt magát a választóknak mint „zsidó-ellenes” („anti-juif”) ajánlotta, a mely vakmerőséghez a „Télégraphe” ezt jegyzi meg: „Tudvalevőleg Constantine és Algier s alig kevésbé Oran majdnem egészen a zsidókéi, az egész algieri

kereskedelem zsidók kezében van, s a magas uzsorakamatok folytán a benszülöttek egy nagy része zsidó kezekbe esett. Cély feláldozta fellépésével jelöltségét, mert a legnevezetesebb algieri lapok, mint „Akhbar” és „Vigie Algérienne”, a melyek őt Etienne úr ellenében támogatták, most elejtették őt; de most egy fekete pont támadt, amely telve van veszélylyel a jövőre nézve.”

Továbbá a „Deutsche Reform” augusztus 28-ki számában olvassuk:

a ... Gambettának, a „millió-tolvaj”-nak, most még felenyájainak? az algieri zsidóknak, a benszülött mohamedán lakosság irányában való követelő magaviselete is gondot csinál. A Parisba érkezett legújabb hírek szerint, a kedves zsidóság Algierban a nem-zsidó „polgártársakkal” sem bánt jobban mint mindenütt, a hol „tevékenységét” kifejtette, és így a lázadás Gambetta Franciaországa ellen, lényegében véve, a benszülötteknek a zsidók által való semmirekellő kizsebeltetésére viendő vissza, a kik felülrá még példátlanul követelőleg és elbizakodottsággal lépnek föl. Állítólag Parisban egész komolyan azon eszmével foglalkoznak, hogy az algieri zsidóknak a famózus Crémieux által decretált emancipációját vagy eltöröljék vagy legalább is módosítsák.”

Ugyancsak a „Deutsche Reform” szeptember 4-ki száma szerint:

„Az antisemiták jelöltje Oranban, a kiről minap beszéltünk, természetesen megbukott ugyan, a választási mozgalommal magával azonban a zsidókérdés Algierban igen komoly jellegűt öltött úgy, hogy még maga a félhivatalos „Télégraphe” sem állhatja meg, hogy egy fulmináns cikket ne eressen meg az orani zsidók ellen, a melyben az ott megválasztott francia kamarai képviselő „a zsidók jelöltje”-nek (le candidat des Juifs) nevezetik.”

Ugyan e kérdésre vonatkozólag Henrici „Reichs-Herold”-ja augusztus 31-én a következőt közli:

„A „Post”-nak egy párisi sürgönye szerint, a hivatott körökben, még Gambetta és Farre könyezetében is, a legvégsőig felvannak háborodva Algier izraelita lakossága ellen, a mely állítólag legnagyobb részt oka az arabok elkeseredettségének. A legközelebbi kamara lesz hivatva eldönteni, váljon Crémieux 1870-ik évi decretuma, a mely az ottani zsidókat teljesen emancipálta, módosítandó-e vagy sem. — Egyébiránt Gambetta, daczára Davidsohn úr erőlködéseinek, egy „liguriai sémita” s az is marad, amint őt Félix Pyat elnevezte, ogy Gambetta úr meg van keresztelve, az előttünk egy egészen közönös körülmény jelentőségével bír”.

Ha a fentebbiekben jelzett állapotok csakugyan továbbfejlődni jognak, mindenesetre érdekes látvány lesz az, ha a sémita Gambetta auspiciuma alatt, a francia törvényhozás az algieri „zsidó polgártársak”-at kurta pórásra fogni lesz kényszerítve a czélból, hogy a lázongó afrikai provinciának a zsidók által elkeserített mohamedán lakosságát pacificálhassa.

Nemde t. olvasóink, az algieri felkelést ily valódi világlatban feltüntetve szinte nem olvasták önök a zsidó és „magyar” napilapokban?

„Az emberiség aristokrátiája, a – mint a zsidók magukat nevezni szeretik, – világhatalmi terveinek megvalósítását az „Alliance israélite universelle” rosszhírűvé vált firmája alatt többé nem remélvén, ezen támadó ligát egy védelmi ligával akarja pótolni. Ugyanis Londonban egy zsidó-védő-liga van alakulóban, a melynek célja lesz „a kellő lépéseket megtenni a Dél-Oroszországban, Németországban és a Continens más részeiben szorongatott fajrokonok érdekében.”

A palaestina-i kérdésre vonatkozólag a „Jüdische Presse” ujjában ezt írja:

Beszélik, hogy Guedaljah úr Londonban, Bourke parlamenti taggal karöltve, alkudozásba lépett a portával az iránt, hogy Palaestinában föld vásároltassék, és a zsidóság oda telepíttessék. Amint az ügy tovább fejlődik, visszatérünk reá. Immár fel lettünk szállítva, hogy egy egyület lépessünk életbe a colonisták segélyezése céljából.

Egyelőre mintegy 500 romániai zsidó család nyilatkozott késznek arra, hogy mint földművelők Palaestinában letelepednek, és ha lassankint 10,000 család vagyis 50,000 lélek jelentkezni fog, ez sok lesz. Többen az első években nehezen jelenkeznek. A pénz a kivándorlók részére összeszerezethetik, ha egyszer a dolog megindult. A német zsidók, a kik török papírok birtokában vannak, a melyek hiszen értéktelenek, azokat szintoly szívesen mint az angol zsidók, odaadni fogják palaestina-i szántóföldek vételáraké. Ha az első telepítvényesek réüssiroznak, akkor ez jó kezdet lenne, és a zsidó lakosság 300,000 lélekig felvihető lenne. Hogy a dolog a megvalósulásig érlelődjék, szükséges, mikép az agitációnak szóval és Írásban most már organizáció adassék.”

De a nemzetük jövője felett méltán aggódó zsidó patrióták nemcsak Palaestinára vetették szemöket mint a zsidóság utolsó refugiumára, hanem, mert maga a kis Palaestina tán szűk lenne az összes európai „zsidó polgártársak”-nak: tágasabb régiók után is néznek körül, főleg mióta a „nagylelkű” Spanyolország oly czudarul felültette őket.

A mérhetetlen mennyiségű „zsidó polgártársak” részére, mint tágasabb régiók, Észak-Amerika prairie-i vannak legújában kiszemelve, a vörös bőrű Indiánok tőszomszédságában. Erre vonatkozólag a drezdai „Deutsche Reform” augusztus 25-ki száma a következőket írja:

„Zsidó földművelőknek Amerikába való letelepítéséről New-Yorkból írják: Az amerikai izraelita községek Uniója, évi conventjén elhatározta 500,000 dollárnak előteremtését a célból, hogy zsidó földművelőknek (De ugyan hol fognak össze ilyeneket? – Szerk.) az Egyesült Álla-

rokba való letelepedését előmozdítsa. Az elfogadott terv az, hogy mind-egyik telepítvényes hét év tartamára 100-400 hold föld szabad haszonélvezetét kapja. Az első öt év a telepítvényesnek arra fog szolgálni, hogy elegendő pénzt szerezzen, hogy a két utolsó év alatt, az általa műveit föld árát kifizethesse. Hogy a telepítvényesek abba a helyzetbe jöhessenek, hogy a földet kellőleg használhassák, mindegyikük 750 dollárt kapna előlegül fundus instructura s vetőmagra, és ha kívántatik, ruhaneműekre. A 750 dollárnyi összeg hét év múlva az Uniónak szinte yiszszafizetendő. Ha a telepítvényes hét év múlva ezen kötelezettségeinek megfelelt, egy birtokománnyt fog kapni, de köteleznie kell magát s örököseit arra, hogy tíz holdat folyton erdőnek fognak fentartani. (Úgy látszik, ezek a zsidók jól ismerik saját felelőseiket azon szorgalmát, melyet az erdők pusztításában mindenütt kifejtenek. – Szerk.) Izraelitáknak földművelőkké való tétele iránti ezen terv kivitele egy választmányra bízott, a mely a végrehajtó tanácsnak, a „B'nai B'rith” (zsidó szabadkőműves) rendnek, a „Keshet Shel Barcel” rendnek és az „Izrael szabad fiai” rendnek három-három tagjából alakítottatott.”

Őszinte óhajunk, hogy e terv ne maradjon papíron. De attól tartunk, hogy az „izraelita polgártársak” már csak azért is idegenkedni fognak Észak-Amerika prairie-in mint földművelők megtelepedni, mert méltán tarthatnak attól, hogy ott meg a vörös bőrű Indiánok, – a kik a „humanitás, civilizáció, felvilágosodottság, Toleranz, Kultur” és sok más hasonló dolgokról még kevesebbet akarnak tudni mint az európai „Judenfresserek”-ek, – megskalpirozzák őket.

Nyílt levél a fővárosból.

Budapest.

T. szerkesztő úr! – M. ügynök, lakik főúton, egyik múlt hó vége felé a „Pester Journal” című német lapban hirdetményt tett közzé, mely szerint egy házgondnoki állás volna 3 ház felett betöltendő, és erre a kívánt felvilágosítás a leírt cím alatt megkapható.

Én a kijelölt helyen megjelenvén, szerencsés voltam M. urat otthon találni; bemutattam magamat tehát, és elmondtam jövetelem célját is. Az ügynök úr, ki különben nagyon előzékeny és nyájas volt, előadta a feltételeket, és a többek között a betöltendő gondnoki állomással egybekötött élvezményeket is, a mi szabad lakásból és 400 frt készpénz fizetésből állott volna; végül megjegyzi, hogy azon nap, melyen én tudniillik megjelentem, a legalkalmasabb volna a kívánt ügylet megkötésére, mert, úgymond, a háziúr, ki csak nagyon ritkán van Budapesten, itt tartózkodik. Mindenekelőtt, a míg az ügy rendezésébe fognánk, mondja továbbá, tartozik ön beíratási díjképen 5 frtot nekem lefizetni, s ha az ügylet szerencsésen megkötött, azonkívül fáradságaimért 100 frtot fog fizetni, gondolja meg, beleegyeznek-e? Én azt válaszoltam, hogy bármiben is elvem, előbb nem fizetni, míg az ügy eredményével tisztában

nem vagyok; de ha ügyletünk létre jön, örömmel nem 100, de 200 frtot is adni kötelezem magamat; az én zsidóm csak nem állott reá, hímölt hámolt, hogy azt én nem kívánhatom tőle, hogy ily előnyös állásra ő alkalmat, kilátást szerezzen ingyen, hanem az 5 frtot tegyem le előbb, és azután következnek a további intézkedések; én pedig azt viszonztam, hogy az ő fáradságát nem kívánom ingyen, sőt ellenkezőleg nagyon is dúsán fogom megjutalmazni; de semmiért, a midőn még alkudozásaink eredményét nem látom, 5 frtot csak nem fizetek; és mondtam továbbá neki: látja az ön által közzétett hirdetményre ha csak 20-tól szedi is be az 5 frt díjat, az mindjárt 100 frtot tesz, és ön nagyon jövedelmes üzletet csinál; pedig a gondnoki állást csak talán egy lehet szerencsés elnyerni, miért is én előre mit sem fizethetek, hanem ha az általam kilátásba helyezett jutalommal megelégedve nincsen, hajlandó vagyok az első évben egész fizetésemet vagyis 400 frtot szóval és írásban átengedni, ha a kívánt állást elnyerem.

Az én zsidóm még erre sem állott reá, hanem minden feltételét az 5 frt-hoz kötötte; ekként átlátván, hogy közönséges csalóval van dolgom, ki az 5 frtot szép szerivel elvenni akarja, és ennek ellenében szolgálatot tenni esze ágában sincsen, mert talán se ház se házi úr nincsen, a hirdetett állomás pedig csak képzeletben lehet, megszakítottam a társalgást, és lakását otthagytam.

N. K.

Hangok a vidékről.

– Nyílt levelek a szerkesztőhöz. –

Pozsony.

(A zsidó szemtelenség non plus ultrája.) A trónörökös nevét viselő cs. és kir. serezed a múlt év őszén új hadi lobogót kapott, melynek fölszentelése Pozsonyban nagy ünnepélyességgel mení végbe. – Ezen alkalmat kellő rebach szerzésére fölhasználendő, Sch. Dávid orosz zsidó, különben pozsonyi fényképész, a katonai hatóságtól engedélyt nyert, hogy az ünnepély egyes mozzanatait és magát a hadi lobogót lefényképezhesse, és jó pénzért árulhassa. De az élelmes zsidó evvel be nem érte, hanem elment egy goj kereskedőhöz, és három szép fényképtokot rendelt 140 frtért, utasításul adva: hogy a tokoknak igen szépeknek kell lenni, mert a fényképek ezekben ő fölségének, a trónörökösnek és akkori menyasszonyának adatnak át. A fénykép-tokok elkészültek, Sch.-nek átadattak, ki azokat a jelzett helyekre juttatni iparkodott; de csak kettőt tudott eljuttatni, mert a harmadikat illető helyen elfogadni nem akarták. – A kereskedő pénztét követelte, a rendjéről álmódzó zsidó pedig két hétről két hétre ígérte a fizetést, s a midőn a kézzel fogható elősmerés elmaradt, és álmái egy elősmerő okmánynyal elűzettek, szemtelenül megtagadta a fizetést. A goj a bírósághoz fordult, és bepörölte zsidónkat és szeretőjét, a szinte Muszkaországból ideszakadt L. Felicia zsidónót, ki az első tárgyalásnál kijelentette: hogy keresse felperes a pénzt azon, a ki a megrendelést tette.

Felperes utána járt, és meggyőződött, hogy 2-od rendű panaszlott összes ingó bingó vagyonát már két évvel előbb átruházta szeretőjére, tehát vagyona nincsen, hogy a cégétáblán az ő neve függött ugyan, de Sch. Dávid volt az úr a házban, és hogy a nő nevére kiállított iparendedély, a fényképtokok megrendelése és zsidónk kezéhez történt átadása utáni napon Sch. Dávidra átruháztatott, tehát a nő elleni keresetét letette, és csupán zsidónk ellen tartá fönn. Ez a megrendelést, az átvételt és mindent tagadott, és a kimondott ítélet alapján megesküdütt: hogy ő a megrendelést nem tette, és a fénykép-tokokat át nem vette.

Gojunk az eskü letétele után szemére hányja a zsidónak a hamis esküt melynek hamisságát öt tanúval képes bizonyítani, mire a zsidó nevetve felelé: „igaz, megrendeltem, át is vettem a tokokat, de mivel a fényképpeli üzlet szeretőmé volt, én mindazt, amit tettem, mint annak megbízottja cselekedtem, én nem és csak szeretőm rendelte és vette át a tokokat, és ő az adós.” – Ez a száraz és igaz tényállás. Mert az ügy a vizsgálóbíró kezében van, kinek ösmert erélyessége elég biztosítékot nyújt arra nézve: hogy a gázság ezúttal eléri méltó büntetését. – Az eredményt annak idejében közlendem. Justus-

Ungmegye.

(A közlemény vége.)

Egy más zsidó pedig, kinél házfedelem pléhét vettem, 11 firtal ígérte mázsáját, aztán 12 firt. 36 krral számította fel; a fizetésre bepereltetéssel fenyegetve kényszerített, s számláját, hivatkozva arra, hogy ő cégbejegyzett, 20 év óta fennálló firma, S.... N , mondom, számláját az egyes mázsák árának részletes kiírása nélkül velem aláíratva, s akkor perét megnyertnek tudván, beperelt fenti Dr. M.... zsidó ügyvéd által, s az eljárásbíró legjobb akarata ellen elmarasztaltattam; s midőn azt mondtam zsidónknak, hogy hány forintjával számítja hát mázsáját, s ő megmondani nem merete szemembe, azt mondtam, hogy, ha valakinek megmondani nem akarják, miért fizettetik, de fizettetik: hát az rablás; rögtön becsületsértési perbe fogott Dr. M zsidó ügyvéd által, épen pontról-pontra mint a „12 röpirat” előző köteteiben utólag olvastam; ugyan volt dolgom, míg a „becsületsértést” beszünttettem, a fennebbi 11 és 12 firt. 36 kroból keletkező különbséget = 40 firtot kifizettem. Igaz, azon vigasztalással, hogy én azért nem bukom meg; ő pedig 2 hónapra reá megbukott: a „20 éves firma” csak infirma volt; úri giránsai, másfél ezerig egy-egy, most fizetni fognak érte.

Ha Istóczy „12 röpirat”-ának csak legalább egy füzetét, megjelenése előtt csak egy évvel olvashattam volna, föld vásárlásomat és építkezésemet előzőleg, legalább is pár száz forinttal többet megtakaríthattam volna, s elsorolt pereimet, miket szerencsémnek nem tartok, kikerültem volna.

De az én zsidókkali bajom csak gyermekjáték azokhoz képest, a miket megyénkben véghez vittek az úri birtokosokkal s kisebb gazdálkodó polgárokkal; de a kit jól lefüleltek, az ezt Istóczy úrnak megírni szégyenli; nálunk mindenki okosnak akarja magát mások által tartatni, még akkor is, midőn ostoba módon tönkre tétette magát a zsidók által.

Jobb lenne nem szégyenleni a magyart jellemző becsületes szándékuk és jóhiszeműségük melletti megcsalattatásukat, hogy saját példájuk által példát adjanak a még el nem bukkottaknak, mert a hangoztatott modern nevelés örve alatt, a zsidók addig nem szűnnek meg koldusítani s demoralizálni, míg minden keresztényt le nem járnak úgy, hogy hivatalképessé stb. egyedül ők maradhassanak. Mások zsidókkali baját nem tudom oly részletesen előadni, azért kettőt hármat megkísértem röviden előadni.

Szanyi (Pál) János, palágyi házaszellér, – katona mostoha fiának utolsó haszon-marhája árát, 120 firtot zsebre tévén, ez év tavaszán Nagy-Mihálvba ment. (3500 lakossal bíró kis városka Zemplén-megyében, de az alábbi család beillik Parisba: jól vagyunk! éljen a modern (zsidó) nevelés következménye!) A vásárban egy zsidó typosu ismeretlen úr megszólítja Szanyit, megtudná-e bírálni, melyik ökröt mit ér. Hogy ne uram, – felelé, s akkor egy pár ökröt mutatott neki, potom árát említve, s kérdezte: megéri-e? – Hogyne uram, felelé Szanyi, nem 250 de 300 forintot is megér. – Igen! – felel a zsidó, tudom, hogy megérem, ha nékem a pénz oly könnyen jönne, mint egy obsitos katonának, ki ma reggel a vasútnál 30 drb. 10 forintos aranyat talált; erre elindulnak más ökröt nézni, meg vissza jönnek a 300 forintot is megérő ökröz, mire az állítólag 30 aranyat lelt obsitos is odaér, részszéget színlelve, s a zsidónak az aranyokból legalább kettőt beváltásra kínálva, mert, úgymond, a talált pénzt nem jó mutogatni, ő pedig inni akar tovább. A zsidó azt felelte, hogy nem tudja, mit érnek az aranyak, különben sincs pénze aranyba fektetni való, (pedig büntárs volt,) de hogy legalább az értékét tudják, elmentek egy harmadik zsidóhoz, ki a vásáron némileg kívül állott fehér keztyűben; a baka nagyságos urnák szállította, (ez is büntárs volt,) kérdezte tőle, megéri-e ez aranyok darabja a 10 forintot, – de ezt már nem kérte beváltásra; ez körülnézi: hogy ne érné, felelé, annyi az értéke, 2 drbot magam is beváltok, s rögtön 2 drb. osztrák 10 forintost adott át az obsitosnak a 2 drb. hamis aranyért; – mire a zsidó, ki legelőbb kezdte a g'scheftet, eltávozott; Szanyit pedig az obsitos elvitte inni, s ott 28 drb. „10 fitos” hamis aranyát elváltotta a Szanyi Pál János 120 forintocskájáért; 10 perc alatt Szanyi észrevette magát, konstatáltatott, hogy a „Victoria” feliratú hamis játékaranyak mitem érnek, a pandúrok, városi szolgák felforgatták az egész vásárt s várost a 3 zsidó csaló után, de ezek feltalálhatók nem voltak. Mire Szanyi Pál János 3 hét alatt bánatában elhalt.

Egy másik zsidó meg igen kezdte verni fiát vékony pálczikájával; ez pedig egy falusi ember gubája alatt keresett menedéket, ki a dühös apát mérsékletre bírni igyekezett; ez alatt a zsidó fiú kilopta a falusi ember tarisznyájából a 230 firt. ökröt árát, s apja verése elől (a pénzzel együtt) szaladásban keresett menhelyet, az apa pedig utánna szaladt őt tovább verendő; így szépen elszaladtak; mikorra 10 perc múlva a falusi ember észrevette magát, a két zsidónak nyoma sem volt; a fiú a verés alatti tolvajlásra be volt tanítva.

Kastélyainkban megyeszerte zsidók laknak tulajdon jogon, sok birtokos földje, háza, nevén áll ugyan a telekkönyvben s így még virilis is, de annyival adós a zsidónak, hogy, ha kifizetni akarná, még lakhelye se maradna, tehát húzza-halasztja ügyei tisztázását, legalább ingyen

lakása van, névleg még a saját, de valósággal régen a zsidó házában.
 – A legmódosabbnak látszó köznép is kisebb nagyobb mértékben vagyis kisebb nagyobb összegekkel, alig néhányat kivéve, mind, de mind adós a zsidónak.

Viriliseink 1/3 része zsidó, de mind vagyonos, tiszta vagyonú ember, míg a 2/3 rész keresztény virilis között alig 1/3 rész ment a zsidó vampyr szárnyai lebegtetésétől, – s akit a zsidó legyez, az aluszik, alussza a „moderneket” álmát, de anyagilag soha nem ébred fel. – Zsidó aljegyzőnk” is volt e tavaszon kandidálva (szolgabírói rang), de 25 szavazatánál többje nem volt, míg az ellenjelöltnek 130 szavazata volt.

Ügyvédünk van zsidó 5, de e között csak egy nem jogtudor; – orvos 2; állatorvos szinte kettő, zsidó földbirtokosunk igen sok; pénzes embereink zsidó pénzes emberek majd mind; zsidó katonák, néhány zsidó hadnagyot kivéve, igen kevés, alig több zsidó közlegény van mint hadnagy. Zsidó ügyvédeknek meglehetősen megy, cylinder-kalapban járnak, 1-ső emeleten laknak, míg a keresztény ügyvédek a szó szoros értelmében véve meg nem élhetnek. Pénzt kölcsönadó zsidónk igen sok van, keresztény egy sem, a zsidóknak Ungvárt bankjok is van, de nem bírtam onnan pénzt 3-szori kérésemre sem kapni, zsidó giránsokat prescribáltak; míg a másik két bankban ugyanaz nap mindig kaptam. –

Egy kisbirtokos.

Aradmegye. (Pankota.)

(A közlemény vége.)

3-szor. Azt merészli ön írni, Singer Adolf úr, miszerint Istóczy hívei „minduntalan a talmudot hordják mosdatlan szájukban.”

É kifejezésre megjegyzem, hogy ön azt a „talmud” szótárából szedte, a mely méltó híveihez, tehát önre illik legjobban. Hogy pedig: tudom-e, mi az a talmud? arra egyenesen kijelentem, hogy: igen! Az egy romlott erkölcstana egy még romlottabb fajnak.

Hogy pedig annál biztosabban meggyőzzem önöket romlott erkölcstanuk voltáról, bátor vagyok állításomat egy kis történetkével illusztrálni. Ugyanis fiatal koromban együtt utazván atyámmal és egy községünkbeli zsidóval, útközben egy derék magyar társunk szekerét a sárban találtuk. Atyám tehát azonnal segítségre hívja fel zsidó szomszédunkat, mire ő imigyen felel: „Nem segíthetek rajta, szomszéd, mert azt hitvallásunk tiltja.” Amire aztán atyám jól összeszidta „hitvallásával” együtt, s kénytelenek voltunk embertársunkat magunk erejével kisegíteni bajából. Ilyenek tehát az önök elvei, kedves sémita barátom. Mármost nem tudod, hogy illesszem össze ezekkel önnek azon állítását, mintha rabbi Hillel azt czitálta volna az önök „talmudjából”: „Szeressd felebarátodat mint tenmagadat.” Mert ez, még ha ugyan önök erkölcstanába becsempésztetett volna is: soha zsidó által, önhaszonlesés nélkül, más embertárs iránt (ki nem zsidó) nem gyakoroltatott. Hogy pedig az Isten az embert saját képére és hasonlatosságára teremte, az nálunk keresztényeknél hitágazat, azonban, hogy a „talmud” folytán ismert adatok szerint megállhatónak tarthatnám Ben Azai és kortársának ön által czitált ugyanezen idézetét, azt nem tehetem; mert saját „talmudjok”

meghazudtolja ezen állítást, midőn így szól: „Csak a zsidót teremtette Isten saját képére és hasonlatosságára”; méltán átlátja tehát, hogy egy ily téves alapú könyvet, mely nemcsak az összes kereszténységet, de az összes világnemzedéket (kivéve zsidót) undorral tölti el, méltán, sőt jogosan lehet az emberiség undok pocsolójához hasonlítani, s így ezek folytán reményem van önt arról meggyőzhetni, miszerint „talmud”-olvasottsággal nemcsak hogy nem kérkedhetnem, sőt büszke arczzal vághatom annak undok adatait, minden oly henczegő sémita szemé közé, mint ön is.

4-er. Azon kérdése pedig, miszerint hozhatok-e fel példát arra, hogy egy zsidó sajátkezűleg egy gojt megfojtott volna, arra azt felelem, hogy a zsidó sokkal gyávább, hogysen annyi bátorsága volna, de egyszerűen sokkal gazabb; mert tudok tényt, miszerint ily esetek alkalmával megvesztegetéssel keresztényt bérelt fel, ki azt helyette elkövesse, hogy így egyszerre kettőt tehessen el láb alól egy goj helyett. Mármost kérdem, kinek köszönhette az azelőtt becsületes ember végromlását? Nem kétszeresen sújtó ezen vád? Egy csapásra kettőt, annál kedvesebb Isten előtt! Hogy pedig, mint állítja, gyakran megtörténik, hogy zsidók keresztények által vagyonuktól megfosztatnak, az megtörténik, de nem „gyakran”; de igenis szörnyű „gyakran” megtörtént az ellenkező; mert jól emlékszem többi közt arra is, hogy a múltkori nappali rablótámadás alkalmakor, Dézna és Sebes közt, éppen zsidó volt a r a b l ó f ő n ö k, kit egy más alkalommal szépen agyon is puffantottak, tehát ily tekintetben is vannak a zsidók közt alkalmas egyének, mint bárki más közt. Ha ön az önök romlott talmudkönyvét „tudományosnak” tartja, úgy csak lelje benne gyönyörét, és képezze magát dicső fajtársaival egyetemben, de mi ezen önök által tudományosnak ismert ostobaságból nem kérünk, miután elég sok valóságos tudományos könyveink vannak, melyeket önöknek is ajánlhatok okulás végett. Aztán pedig, ha ezredik zsidó ért a talmudból. valamit, mint ön állítja, kár annyit küzdeni mellette; de én ép az ellenkezőről vagyok meggyőződve, hogy t. i. minden zsidógyereknek, ha mást nem is, a gonoszság, gyűlölet és csalásra vonatkozó főbb pontjait legelőször a fejébe verik, s azután küldik handlérozni, hogy az önök által élelmességek nevezett gaz pontokat alkalmazzák. Mindezekből azon meggyőződésre juthat, miszerint mi nem, mint ön állítja, egy hamis prófétának hamis apostolai, hanem a józan ész követő igazságnak erős oszlopai vagyunk, kiket semmiféle jebuzeshad megingatni, minden kétezeréves „tudománya” hamis tanával sem képes többé; hanem bizton ringatjuk magunkat azon édes reményben, miszerint azon, már sokszor több nemzeteknél pártfogásba vett, de mindig galádul visszaélő Izrael-nép gonoszságát s ocsmány visszaélését maga a Teremtő is megsokallja, s mint már többször, eljő Izrael népére a végső büntetés ideje, s ezzel egyetemben a nép haragja, mely Isten haragjaként fog rájuk omlani.

Azért csak bízzék ön a kor szellemében s meg fog győződni, miszerint az már tökéletes felvilágosodottságba helyezett minden nemzedéket az önök faja gálád eljárásairól, melyekkel nemzeteket rontottak meg anyagilag és erkölcsileg; vegye ezt tehát tudomásul az ön nevében az egész zsidóság. Mert biztos lehet ön a felől, hogy, ha Magyarország nem Muszkaország is, mégis meg fogja védeni magát egy vipera fajzat ellen.

5-ör. Ön, jebuzeusi szemtelen faja vele született hajlamánál fogva, azon tanácsos akar szolgálni, „miszerint iparkodjunk a zsidóktól eltanulni azon tulajdonságokat, melyek őket polczra emelték”, s e tekintetben a zsidó tudományosságot és képzettséget akarja irányadóul felvenni. Ezt egyenesen visszautasítom és pedig azért, mert mi, kiknek elvei a zsidó elvekkel homlokegyenest ellenkeznek, sohasem lehetnénk képesek azon ocsmány módokat és eszközöket használni, melyeket az önök faja, mely már morális elveinél fogva csalás s egyéb gálád tettekre van utalva, elkövet; ezt tehát soha se tudja ön be tudományosságnak és élelményességnek, hanem emberbarát-ellenes gazságnak, melylyel becsületes ember a helyett, hogy kérkednék, inkább elhallgatna. (A mit önnek is nagyon ajánlok.)

Hogy pedig ön a zsidóképzettséget hozza fel, s egyszersmind tanácsolja, hogy: mi is tanuljunk, az ismét oly szemtelen kérdés, melynek párját keresni kell; mert először is önök, hogy tudnak valamit, kinek köszönhetik, nem nekünk? kik arra való iskolákat alapítottunk, hogy kiki hajlama és tehetségénél fogva képezhesse magát, és meg tudná ön mondani, mennyiben segítették és mozdították önök elő e szent ügyet a hazában? úgy hiszem nem; mert akarva is eltagadná az igazságot; tehát megmondom én: „semmiben!” Másodszor, hol vannak önöknek e hazában tudományos izraelita iskoláik, melyeket önök alapítottak volna, s önként fenntartanák azt, hogy magukat képezve a tudományosság színvonalára emelnék? Sehol.

Ha valami csaló intézetről van szó, úgy önök az elsők, mert a rebach százszorosan jön vissza mások véres verejétkkel szerzett filléreiből, de jótékony czéloknál: jach schlájf. Ennél fogva tudományos képzettségükről bölcsen hallgathat; mert az önök fájának a tudományossággal dicsekedni annyi, mint medvének a tánczczal; igaz, hogy akad önök faja közt egynehány ügyvéd és dakterleben, de ezek koránsem tudományos egyéniségek, hanem tudománytalan szájhősök; mert, ha néha sikerül nekik valami, akkor oly szemtelenek, miszerint tele kiabálják lapok útján a közönség fülét, ha más nem, önmaguk, hogy ez vagy amaz nagyszerű betegséget gyógyított ki, vagy valamely nagyszerű ügyet nyert meg; hanem ha egy egyszerű hüvelyk-ujj levágása által halált idéznek elő, mint ezt egy rokonomon elkövették, akkor mélyen hallgat a krónika. Ez tehát az ön által fennen hirdetett zsidó képzettség és tudományosság, s ezen alaptalan tudományos szájhős - ködést, melylyel minket felhívni bátorkodott, hogy kövessük, senkinek sem hallgatnám el, de legkevésbbé önnek, kinek hozzám intézett irata hemzseg a sok irányhibától, vagy tán az ön jebuzeusi fogalma szerint az nem tartozik a tudományhoz?

Nincs szükségünk nekünk, sem az önök „élelményképességére” sem szorgalmuk elsajátítására, mert hála az égnek, nemzetünk mindkettővel bír: csak arra volt szükségünk, hogy távol tudjuk magunkat tartani egy oly gonosz fajtól, mely henye restségben szívta nadalyként vérünket, azon vak hitben, miszerint ezen, az ostobaságig jószívü es birkatürelmü magyar nemzet örökké elfogja azt türni; ez volt az önök szorgalma és „élelmény-képessége”; de eljött az idő, midőn a nemzet szeme is kinyílt, tehát annál erősebb vasakarattal fogja lerázni pióczáit, s ártalmatlanná tevésökre minden módot és eszközt fel fog

használni; a nép haragja nagy, tehát rettegjék azt, s biztosítom, miszerint előbb fog ön ezer csodabogarat jebuzeusból kitömve a régiség-tárban látni, mint bárki másból (a mint ön ezt írja,) s ott lesz alkalma (ha ön is előbb oda nem kerül,) gyönyörködhetni dicső faja arczképcsarnokában, mint- eszményképeiben.

Polgári vagy emberi jogokat kár volt önnek tollán kiereszteni, mert azok csak oly egyéneket illetnek meg, kik mindenkit embernek s nem állatnak tekintenek, s így önök nem emberi, hanem állati jogokra tarthatnak igényt, s amint e szent haza korszelleme önöket az elsőben részesítette, úgy visszavonhatja azokat, és részesítheti az utolsókban; mert drága gyöngyként a szabadságot csak azon nemzet tudja megőrizni, a mely vére árán küzdte azt ki magának, de a mely csak kegy folytán kapta s visszaélt vele, ott megőrzésről szó nincs, annál kevésbbé pedig megvédésről, a mint azt az ön rajongó szelleme dictálja.

6-or. Ön azon szemtelen állítással mer kérkedni, miszerint önök 48-ban drága hazánk függetlenségeért vérüket ontották. Itt egyenesen szemébe vágom, hogy vagy a szabadságharczról fogalma sincs, vagy pedig, mint az fajuknak bevett szokása, szemtelenül kérkedve hazudik. Hogy pedig ezen állításomat indokoljam, egy kis visszapillantást kell vetnem azon időszakra. Ugyanis a szabadságharcz egész folyama vagy pedig az emigráció alatt, tétetik-e csak említés is a zsidó önkényes vitézség és hazafiasságról? Nem! legkisebb sem. Hogy pedig önök egy kis parányi része velünk harczolt, azt kénytelenség és nem hazafiasságból tették; mert átlátták, miszerint kibúvó lyuk nincs, tehát vagy a nemzet vagy az ellenség fegyvere által fognak elhullni, (Szép vérontás a hazáért!) s ezt is csak a szegényebb osztály tette; mert a gazdagabb megérezve jó eleve a puskapor-szagot, pénzét zsebre vágva külföldön vitézkedett az édes hazáért, melyben a nemzet verejtékén szerzett kincsét összeszedte; de ha kémre volt szüksége bármelyik félnek, ott a zsidó helyt állt, még pedig édes örömet; mert a bőrért sem kellett féltenie és rebach is volt. Ilyen volt az önök vitézsége és hazaszeretete akkoron, ilyen lenne az most is bármely alkalommal, s ilyenből a mi derék harcra termett nemzetünk egy cseppet sem kér, sőt szégyenlené azt elfogadni; mert amint megtudta mutatni 48-ban is, ha árulás nem létezik, miként kell az édes haza szabadságáért harczolni, úgy meg fogja mutatni tudni a jövőben is, (ha szükség leendne,) a zsidóság nélkül is.

A felsoroltakból átláthatják önök, és pedig szégyenpírral meghunyászkodva, miszerint a nagy hazaszeretettel ámitják önök magukat s ámitani akarják a nemzetet is, de a mely szemtelen kérkedéssel, felvilágosodott szelleménél fogva, a nemzet már magát ámitatni nem hagyja; azért azt a tanácsot adom, még tán nem késő: térj magadhoz oh zsidó s bánd meg vétkeket, melyet egy oly kegyes nemzet iránt elkövettél, mert eljön, (mint már többször eljött Izraelre) a végső büntetés ideje.

Ön, Singer Adolf úr nekem azt írta, hogy az ajánlott röpiratok két füzetét alkalma levén olvasni, azok tartalmából azon meggyőződésre jutott, hogy azon munka „nem egy köztársaclalmi bajt akar orvosolni, hanem egy egész népfajt szeszélyes boszúvágyból, roszakaratulag, a nagy közön-ség félrevezetésére törekvő ostoba rágalmakkal, a jókat a roszakkal együtt

galádul megtámad.” – De úgy látszik, hogy önnek – keserű az igazság! mert a helyett, hogy a nagybecsű röpiratokban foglaltaknak csak egyetlen pontját is alaposan megczáfolni képes volna, pálczát tör az egész keresztény világ fölött, s középkori türelmetlenségnek bélyegzi azt a nagy mozgalmat, vagy is jobban mondva önvédelmi harcztot, mely most már nemcsak Európában, – de túl az Óceánon is – a zsidóság ellen megindult; pedig azt hiszem, hogy egy embernek ennyi jogot magának megengedni nem volna szabad anélkül, hogy az egész dolgot érett megfontolásra ne méltatná. De ha mégis ennyi jogot vesz magának, – ellenrészről méltán követelheti valaki, hogy balul felfogott téves állításait, melyeket vádként az egész keresztény világra reá ken, alapos indokokkal és velős érvekkel támogassa. – De ön ezt nem tette, hanem e helyett oly messzire megy, hogy levele végén, nélkülözve az illem minden szabályait, súlyos vádat hoz, s kemény csapást mér, egy szóval bűnnek tartja, ki ily munkát pénzázdozattal támogat. (Persze, fáj az a zsidó atyafiaknak, hogy a „12 röpirat” nem adja be a derekát pártoláshány okából, mint a különböző „Ellenröpiratok”. – Szerk.) S végre morális kötelességet említ, a miről önöknek tiszta tökéletes fogalmuk soha sem volt; elég példa erre az, hogy önök 1880 év óta a józan észszel valóban ellenkező örült és romlott erkölcsanak undok pocsolyájából még ma sem gebiczköltek ki, hanem azt titokban megőrizték még mindég azon balga reményben, hogy viláгурalmuk korát, a Messiás eljövetele alkalmával fogják megünnepelhetni.

Sokat, nagyon sokat tudnék írni e tárgyról, bár e röpiratok szűk tere is súlyos adatokat szolgáltat azon bűnlajstrom feltáráshoz, melyet önök a kereszténység ellen vezetnek, tehát feleslegesnek tartom ezúttal többet írni, és pedig azért, mert, mint leveléből is kirí: – érzik már, hogy a talaj talpuk alatt egy Vulkan; tudják jól, hogy nincs többé oly hatalom, mely a zsidókérdést, (melyet önök idéztek elő,) elfojtsa; tudják jól azt is, hogy az egész keresztény világ a serdülő gyermektől kezdve a vén aggastyánig boszút liheg önök ellen, tehát a leszámolás órája nem lehet messze, s így most már felvethetik önök azt a kérdést, hogy – mittevők legyenek? Keresztényekké lenni már késő, mert a keresztény papoknak lesz annyi eszök, hogy nem fogadják el, miután nem tiszta meggyőződésből, – csakis félszből lennének keresztényekké”; a zsidókérdés megoldásának ideje pedig itt van; most tehát csak az a kérdés, hogy muszka módra legyen-e megoldva, vagy pedig békességesen, törvényes utón? – Ha tehát ön a röpiratok többi fizeteinek átolvasására is egy kis időt áldozna, meg fogna győződni róla, hogy igenis e mű egy elraklenésedett társadalmi bajt van hivatva és akar orvosolni, s e szerint ezen munka minden becsületes, tiszta jellemű hazafi támogatására igenis érdemes.

Engedje meg végre t. Singer úr, hogy egy jó tanácssal szolgál-Hassak, és ez az: – mondjanak le önök önként mindazon polgári jogokról, melyekkel jelenleg bírnak; ezt könnyen megtehetik, annyival is inkább, mert a pénz önök kezében van, s aztán vetközzenek ki a talmudizmus ocsmány pocsolyájából, s gyakoroljanak a keresztény népek iránt felebaráti szeretetet, s ha így aztán lassankint évek múlva a nép rokonszenvét. megnyerik kiérdemelik (?) – olvadjanak be a népbe, illetőleg legyenek, minden tekintetben az, a mi az a nép. – Ekkor nem lesz többé zsidó,-kérdés.

Tudom jól, hogy e tanácsommal falra borsót hányok, de rá emlékeznek s eszökbé fog jutni ez akkor, mikor a vészharangok egy napon, egy órában s egy perczen mindenfelé megkondulnak. – Csakhogy akkor már: Tarde venientibus ossa.

Farkas István.

Tolnamegye alsó részéből.

Olvasom a „12 röpiratot”, de még is el kell előbb mondanom, mily véletlenül jutottam hozzá.

Egy bizonyos napon, délután 1 órakor léptem be, mint rendesen, a helybeli casinóba, s alig tevém be magam után az ajtót, negédesen kiáltottak rám: „Ezt a könyvet önnek olvasni nem szabad!” „Miféle könyvet?” kértem. „Ezt!” s reá mutattak egy úrra, ki épen lapozgatott benne. Kíváncsiságból tehát oda léptem, s láttam, hogy mutatvány-példánya a „12 röpiratnak”.

Amint a füzet kezembe került, rögtön kiirtam magamnak címét, és szerencsém volt, hogy azt tettem, mert 1 óra múlva még egyszer megnézni akartam e könyvet, de már is eltűnt az asztalról, s kérdésemre, hova lett? azt a választ nyertem, hogy „F. D. zsidó eltette, állítván, hogy „ez a könyv nem ide való, mert ez vallása ellen szól.” Hiszem, hogy máshol is így tettek a zsidók, ha szerét teheték.

Nem bátorokodnám, t. szerkesztő úr, gyengeségem érzetében a tollat kezembe venni, ha nem látnám azt, hogy édes hazánk sok vidékéről érkeznek önhöz, vallott elvéhez és áldásos működéséhez adalékul levelezések, csak csupán ez áldott Tolnamegyéből nem, mely megyének pedig számos jeles, a tollat jól forgatni tudó fia van, a zsidó üzérkedés pedig itt nálunk is csak épen úgy megvan, mint egyebütt; de azért mégis mindenki bölcsen hallgat; de most sem akarok a minden oldalról bőven fejtegetett s általam elfogadott zsidókérdés megoldásához szólni, hanem csupán csak a helyi viszonyokról akarom egy kissé a fátyolt fellebbentem, és való tényeket regisztrálni.

Pár évvel ezelőtt itt egy K. J. nevű zsidó csapbormérést nyitott, s katonaság lévén itt, leányokat fogadott fel pinczérékül; a katonaság elment már régen, de a zsidó a leányokat tartja, s egy rossz házat állított fel, és folytatja kárhuzatos g'sáftjét; ez pedig minden rangú fiatalságra nézve erkölcstelenítő.

Mondám erkölcstelenítő, de veszélyes is. Állításom bebizonyításául mint való tény felhozom azt, hogy az érintett rossz ház szomszédságában egy fiatal 23 éves kereskedő boltot nyitván, – a mi majdnem elkerülhetetlen, – a szép dámákkal megismerkedett, mert rendesen nála vásároltak; következése az lett, hogy eleinte, tán csak szomszédi szíveségből, de meg azért is, mert nála vásároltak, néha esténként áttekinített hozzájuk, de csakhamar a fortélyos zsidó korcsmáros és a zsoldjában álló leányok annyira tudták e fiatal tapasztalatlan embert magukhoz édesgetni, s hálójukba keríteni, hogy egész éjjeleket, utóbb minden éjt dorbézolás közt töltött náluk; s mi lett a következménye? az, hogy a fiatal kereskedő, üzletének alig félévi fenállása után, megbukott, ma már mindene elárvereztetett, egész öröksége oda van, s vége neki.

De más irányban is vészes K. J.- zsidó üzelve. Ugyanis:

Vidéki helyről jött ide egy fiatal, feltűnő szép magyar leány szolgáltni, ez a zsidónak szemébe ötlött, s azonnal elhatározta magában e szép leányt valahogyan hálójába kentem, ez jó g'schäft lesz...

A zsidó találkozáskor vele az utcán, mézédés szavakkal megszólítja, nagy ígéretet tesz neki, ha így meg úgy!! De a leány erkölcsös, romlatlan lévén báméskodva visszautasítja ajánlatát; s miután nem ismerte a lélekvásárlót, kérdezte: ki legyen ezen úr?! Megtudván kilétét, szidni s gyalázni kezdte, könyekre fakadt, hogy őt ily rossz és aljasnak nézi: A zsidó pedig úgy elsompolygott, mintha az egész dolog nem is őt illetné. Itt e leánynyal megjárta a zsidó, de hány hasonló esetnél fog tán mégis célt érni! a rossz ház pedig most is létezik, és virágzik.

Még soha sem láttam zsidó kőműves, ács, bognár vagy kovács leányt; még soha sem láttam zsidót kaszálni, kapálni vagy fát vágni; nehezebb munkakerülési hajlamánál fogva mindég csak a könnyebb oldalát keresi, és urat játszik; cipészt, szabót lehet már imitt amott látni s így nálunk is.

Ezelőtt még 20 évvel itt keresztény szabóink voltak, velük dolgoztattunk, s meg voltunk elégedve; egyszerre egy szép napon beköszönt hozzánk egy fiatal, elegánsan öltözött úri ember, s szörnyű hajlongások közt bemutatja magát, mint férfi szabót ebből és ebből a nagy városból, honnan az őt ért szerencsétlenség miatt kénytelen volt elköltözni, (hihetőleg valanii hasznos bukás miatt,) és ajánlja szolgálati készségét és ügyességét-mesterségében. Mint minden újabbán érkezőt, felkarolta őt is a többség és dolgoztatott nála, és csakugyan olcsóbban készítette a ruhát, mint a keresztény szabók, hihetőleg azért, mert a kelmét a zsidó rőfös kereskedőtől jutányosabban kapta.

Így folyt ez egy pár évig. Egyszerre ismét egy második Zálacheben szabó jön hozzánk, ismét egy nagy városból, és hasonló csúszás-mászás közt, neje neve alatt, itt letelepszik. No de ez az elsőnek inyére nem volt, vetélytárust nem tűr, ha mindjárt az is zsidó, tehát az előbbi a város legszebb terén egy lyukacsát bérelt ki, s kezdett kelméket Brünnből, bátyja közbenjárása mellett, egyenesen a gyárból hozatni. Látván ezt a másik, ucczu neki, mindjárt tőszomszédságában ő is bérelt ily szobácskát, és a kelmére nézve is hasonlólag cselekedett; ez az utánzás az elsőnek semhogy sem tetszett s furfangos eszében tán így kezdett számíthatni: e szomszédom miatt én gazdag ember nem lehetek, pedig én gazdag lenni akarok, így tehát két fivérével, és sógorával ily hunczut módon kezdte intézni a dolgot, hogy t. i. nekik rendesen kiállított kötelezvényt adott, s aztán kezdett Brünnből, Bécsből és Budapestről nagyobb mennyiségű kelméket – természetesen időre és váltóra, – beszerezni. Mindjárt reá aztán elkezdett szörnyen panaszkodni a rossz gschefték miatt, s egyszerre egy szép reggelen azt hallottuk, hogy Sp. S. boltja zárva van, 8-9000 forint deficzittel megbukott; – ez a hír meglepett mindenkit, mert mindenki tudta, hogy mindég egyformán jól ment üzlete, és semmi szerencsétlenség nem érte, tehát ez nem lehet más, mint előre kiszámított hamis bukás, s maiglan is azt hisszük.

Meg is jelentek rögtön a kedves fivérek, és az életmentő édes sógor úr, s kimutatván a félévvel azelőtt már rendesen kiállított kötelezvényeket, az egész raktárt követelésük biztosításául lefoglalták. Megjelentek most a hitelezők is, és ajánlatot tettek a bukottnak kiegyez-

kedésre, mire az nyugodtan azt felelte: „hogyan egyezkedjem ki, miből fog aztán családom megélni?” Ez sokat jelentő nyílt felelet, ehhez nem kell kommentár! Most tehát a sógorok bíróilag mindent eladtak, a bukott barátai és neje az egész raktárt potom áron megvették, a kelméket ott hagyták a hol voltak, a bukott neje a bolt fölébe férje neve helyett csak a maga nevét tetette, és az üzletet máig ugyanazon kelmével tovább folytatja, a becsületes és jóhiszemű hitelezők pedig váltoikat örök emlékül üveg almáriomba tehetik, a külföldi czégek pedig még inkább megfognak erősödni azon meggyőződésben, hogy Magyarországgal üzleti összeköttetésbe lépni nem lehet. Sajnos!

A bíróság mindjárt közbe lépett, a bukottat elfogatta s bezáratta, s hisszük, hogy az igen erélyes és ismert igazságos vizsgáló bíró nemcsak a hamis bukottal, hanem a nálánál sokkal rosszabb fivér és édes sógorral is a törvény egész szigorát fogja éreztetni; – a bukott neje pedig eddigi kunschaftjainak egész nyíltan és minden tartózkodás nélkül azt mondja: ha férje meg is bukott, és be is van zárva: azért máshoz ne menjenek, rövid idő múlva nagyobb g'scheftje lesz, mint az eddigi volt. Ez már a napnál világosabb és tervszerűleg kigondolt család!

Hogy mi lett a becsületes és a betolakodott zsidók miatt elhanyagolt keresztény szabókból? azt is elmondom; egy része kapával napszámokban keresi mindennapi kenyerét, másik része pedig abból tengődik, hogy a zsidó szabó juttat néha nekik felesleges munkájából egy-egy darabot megvarmni, s így keres – ha éjjel nappal szorgalmasan dolgozik, – naponként 40-50 krt, s ebből aztán éljen meg családjával együtt; a zsidó pedig elteszi a többi hasznot! szóval: napszámosai és legényei a becsületes keresztények a zsidóknak.

Van itt még egy fajta a zsidóknak, ez pedig a zsidó raifineriának nagy mestere, az annak idején törvény által engedélyezett szabad uzsorának fő-fő kizsákmányolója. Ez a zsidó F. D., a kinek ezelőtt pár évvel még neve sem volt, hanem neje neve alatt tartott egy kis lisztes boltot.

Községünket sok éven át részint árvíz, részint fagy, részint pedig jégverés által sok elemi csapás érte, s így ezen egykoron jómódú község – hozzá járulván még nagyobb tűzkarak, – elszegényedett, a szegény ember tehát fűhöz-fához futott segílyt keresendő.

F. D. időközben egy vidéki gazdag kereskedőnél be tudta magát hízelegni, és azzal úgy trafikált, hogy hát majd ő elhelyezi pénzét váltóra, szép kamatra, és egészen biztos helyekre, ha benne – mert hát ő becsületes ember, – bízik; a pénzes kereskedő úgy gondolván, hogy az ő neve szennyves üzletnél szóba sem jön, de a nagy kamattól sem ijedt meg, mert szabad uzsora van: tehát beleegyezett a zsidó ajánlatába, ennek meg nem kellett több, felkereste most a jobbmódú birtokosokat, és felajánlotta nekik, mivel tudja, hogy a Vettereknek pénzre van szükségük, hogy pénzt fog nekik szerezni 29%-ra, ha azon kívül neki még minden 100 ft után fáradságáért 5 frtot adnak, és a pusztáján bizonyos számú kocsai vagy gyalog napszámokat tesznek.

A szegény megszorult ember, örülvén, csakhogy pénzt kap a leg-szükségesebbek bevásárlására, mindent megígért, sőt köszönettel fogadta a zsidó ajánlatát, és a 34%-ot megadta, s ily módon F. D. mintegy 30-40 ezer forintot helyezett el kisebb összegekben községünkben.

E jövedelmes üzletet folytatta s folytatja máig a nemeslelkű emberbarát kiegyezett hitelezőivel, visszaszerezte már nevét, vett egy csinos házat, és bérelt egy szép pusztát, melyen az adósok a kikötött napszámokat ledolgozzák.

Ma már, az uzoratorvény életbelépte óta alább szállt a kamatokkal és csak szerény 18%-kot vesz, ezenkívül minden 100 ft után az adóstól 1 ft néhány krajczárt, miután a hitelezőtől már előre 2%-kot kapott.

F. D.-nak a feje leginkább fáj, ha lejáratni közeleg, akkor lótnak fut a szegény adósok nyakára, ijeszti őket, hogy váltójukat óvatoltatja, s akkor ám lássák..! A szegény adós fizet egy pár forintot, s hogy váltója meghosszabbíttassák: ezenkívül elmegy F. D. pusztájára – robotolni.

Ezen jótevő emberbarát, mivel számosaknak váltója kezében van, s látszólag csak tőle függ, váljon a lejáratkor azt akarja-e meghosszabbítani, vagy sem: félelemből és kötelességből az illetők előtt – pedig azok számosan vannak, – oly bizalomra tett szert, hogy a katolikus iskolába iskolaszéki alelnöknek is megválasztották, holott nevét alig tudja leírni, és sacherozásnál egyebet nem tanult; de alighogy e tisztes társaságba, mint 5-ik kerék a kocsiba, – befészkelte magát, mindjárt henczegni, pöffeszkedni kezdett, s egy régibb választmányi tagot, mivel ez nem hajol egészen szavára, – feltette magában, hogy onnan kiteszokolja, s azzal kezdé gyanúsítani, hogy hamisan esküdött, nem idevaló ember; – erre a bizonyos P. J. nevű azt felelte neki vissza: „Ön csak hallgasson, én nem esküdtem hamisan, de önnél a padláson a lopott marhabőrt megtaláltak, s fizetett is érte 70 ft bírságot..” De ez mind semmi, azért csak oda arczátlankodik, s tán a kath. gyermekekbe is be akarja azt a becsületet oltani! Hiszem azonban, hogy nemsokára dicsőségének vége szakad.

..... k.

Liptómegeye. (Liptó-Szent-Miklós.)

T. szerkesztő úr! – A „12 röpirat” keletkezésének ideje óta az országnak majdnem minden zege-zugából jelentek már meg közlemények, melyek az egyenjogúsítás folytán nyakunkra nőtt zsidóság hajmeresztő garázdálkodásai miatt feljajdulva, ez élősdű fajzat nemzetgyilkos üzelmeit egyértelműleg oly megdöbbenő színekkel ecsetelik.

Miután e részben vidékünk eddigelé kivételt tett, nehogy további hallgatásunk olybá magyaráztathassék, mintha talán közönségünk a zsidót csak híreből ismerné, vagy e ragadozó karvalyok ellen jogos panaszt nem emelhetne, s e balhiedelem irányunkban a sárga irigység ördögét támaszsa fel felenyájaink kebelében, – a tek. szerkesztő úr engedelmével tollhoz nyúlok, hogy társadalmunk helyzetét – szemben a zsidókkal, néhány igénytelen sorral, a valósághoz hiven megvilágítsam.

Fájdalom, meggyénk az isten átkaként népünkre zúdult zsidóság sáskaseregével csak úgy vagy még inkább meg van verve, mint általában az ország minden éjszaki határszéli vármegyéje, s a mint volt hajdanában tatár-, török- és muszkajárás hányatott hazánk délibábos alföldi rónáin,

ép úgy van most uralmának delelő pontjára ért zsidó világ Felső Magyarországon, – ez újabb megpróbáltatásunkban még nagy szerencse lévén reánk nézve a Gondviselésnek legalább ama kiméletelessége, hogy Mózes ivadékainak a személyes bátorságból harcias vitézségből, testi szépségből igen szűk marokkal mért vala mert ha még ezeknek is birtokában volnának s a töltött phüskesztől és ölmos fütüköstől sem félnének, mai napig már hírmondója sem volna a magyarnak.

Igen, törvény oltalmán kívül álló szabad prédái vagyunk a patkány módra sűrűn szaporodó zsidóság telhetetlen birtok- és hatalomvágyának, s ez új magyar polgártársaink fojtogató karmai között, méltán hasonlítható keresztény lakosságunk az afféle útszéli gazdtalan odvas fához, melynek előbb ágait botolja le, azután törzsökébe vág a biztonsága tudatában vérszemet kapott tolvaj pusztító baltája.

E képletemben, a fa ágai alatt értem megyénk középbirtokos osztályát, e kissé széjjel bélelt, de emberségtudó lovagias népet, melyet a zsidóság jóformán teljesen tönkre tett, s nemcsak ősi birtokaiból fosztott ki, de erkölcsseit s önérzetét is megmételtyezte, s azt annyira jármába hajtotta, hogy a nép zsidóellenes hangulatával szemközt, épen ezen osztályból kerül ki a zsidó czimborák és tányérnyalók szánandó hadának legnagyobb contingense, kik a zsidók visszaéléseit takargatva szépíteni s érettük jobb meggyőződésük ellenére síkra szállni készek.

Ezen jámborok esztelen és szégyenletes magatartásának egyébként – melleleg mondva, – némi mentségére szolgál a kormány és törvényhozás rideg közönbössége, melynélfogva demokratizálási szenvelgéseiben ezen, minden porcikájában tősgyökeres magyar elemet, s az álladalom épületének ezredéves viharokban megedzett legbiztosabb támaszát veszni hagyja, s ezt kétségbeesésében mintegy kényszeríté, hogy dicső őseitől reá maradt egyedüli s utolsó örökségét, a magyarság büszke öntudatát is kitepje e tette miatt kínosan sajgó szívéből, s díztelen életének tovább tengethetése végett, vékony pénzű zsoldosává szegődjék azon hitvány himpelléreknek, kikben az önvérével szerzett magyar hazának és magyar állameszmőnek czondra sírásóit s a kosmopolitismus kárhuzatos elvének legbuzgóbb terjesztőit undorodva szemléli, – nem okulva a múlt és jelenkor számos tapasztalásain, melyekből eléggé megtanulhatta volna, hogy a zsidónál keresztény számára már pusztán a Talmud parancsánál fogva sincsen irgalom és könyörület; és midőn ily mentő szalmaszálhoz kapkod, s a tűrni, kitartani és a mostoha sorssal dacolni tudás férfias erényeiből kivetközve, végenyészetének meggátlására a zsidók kegyeinek hajhászásában s ludzsíron hízott felperesi delnök keze- talpának szolgálai nyálásában vél lelhetni patikaszeret: ugyanakkor iszonyatosan csalódik, mert ezáltal magánál a halálnál is rosszabb orvossághoz folyamodott s öngyilkosságra vetemedett; – holott pedig, ha hónát igazán szereti, a haza magyar voltának, s a honfiainkat a külföldön kedveltté s becsültté tevő nemzeti jellemvonások és eredeti sajátosságok ékesítő zománczának épségben való megóvása érdekében élni, s vele született jó tulajdonainál fogva körömszakadtáig harcolni volna hivatása.

De ne bolygassuk a halottakat, s a szárnyaszegett magyar nemeségnek, mint az uborkafára kapott modern államtudósok tanai szerint,

állítólag az állam szekerében amúgy is ötödik kerék szerepét játszó felesleges kisebbségétől, fordítsuk fürkésző tekintetünket népességünk fájának törzsöke, vagyis lakosságunk másik két rétege: az úgynevezett polgári elem s a földműves nép nagy tömege felé.

És itt ugyanaz a sivár kilátás tárul szemünk elé, mely az imént vázolt sötét kép festésére készített.

Izrael nemzetsége ugyanis, miután az úri rendet birtokaiból s a társadalomban elfoglalt hangadó állásából szépepskén kitúrta s lenyűgözte határt nem ösmerő falánkságától ösztönöztetve, a polgárságnak és a falusi népnek esett, és zsebelő munkáját e téren is oly gyors eredménnyel folytatja, hogy a kereskedést, – minden gyümölcsöző ágában, – már is úgyszólván egészen a kezei közé kaparította, s azzal lelketlen egyedáruságot űz, a városokba mindenhová befészkelődve, a polgárokat házaikból, boltjaikból kibecsüli, az iparosokat vérlázító uzsorájával kol-dusbotra juttatja, – ő maga azonban az iparúzéstól mint minden fárad-sággal egybekötött dologtól irtózik, – szóval a zsidóság dudvája váro-sainkban olyanyira felburjánzott, hogy míg a legújabb alkotmányos élet korszakának beköszönte előtt, jómódú, értelmes, derék, igyekvő s hazafias érzelmű polgárság díszítette városainkat, addig mostanság alig van már belőle – magnak hagyva, – egynéhány szívósabb természetű tímár és kézműves, a ki látva a hazáhozi ragaszkodás háládatlan voltát, végső elkeseredésében a panszlavismus karjai között keresett menedéket, kiáltó tanúbizonyságául azon megdönthetlen alapigazságnak, hogy a zsidóság térfoglalása a magyarságnak romlására vezet.

És ezen. talán örökre elvesztett jóra való honpolgárok helyébe kapunk kárpótlásul mindenüvé, német nyelven handlérozó zsidó heréket, kik gálád utakon szerzett vagyonukban kihívólag terpeszkedve s törvénynek és mindennek füttyöt hányva, semmittevésükben a kávéházakban összeülnek, hogy újabb áldozataik hálóba kerítésének mikéntje iránt haditanácsot tartva, egy füst alatt, csaláson, a hatóságok kijátszásán, törvényes kötelezettségeik alól való kibújáson s ehhez hasonló dolgokon törjék furfangos fejüket.

A mit pedig e piócza fajzat a tudatlan szegény népen elkövet, annak leírására a magyar nyelv szótára, minden gazdagsága mellett, elégtelen.

A mely községben egy zsidó a lábát megvetheti, pusztulás, nyomor éa erkölcstelenség kél mindenütt nyomában.

Nevezhetnék sok falut, melynek istenfélő szorgalmas tót népe még pár év előtt jó módnak örvendett, s ma, volt birtokán, korcsrmárosból lett új földesurának, a zsidó uzsorásnak zsellérje, – vagy ennél is kevesebb, –; mondhatni igásmarhája, ennek m é r g e z e t t p á l i n k á j á t ó l b a r o m m á aljasitva a vérfertőztető aljas bűnök posványában fetrengve.

Lakosságunk nyomasztó helyzetének elviselhetetlenségét fokozza továbbá a paczkázó hanyavetiség és mély megaláztatás, melylyel e ragadozók részéről lépten nyomon s mind gyakrabban találkozik, mert zsidaink, hogy romboló művöket betetőzzék, az anyagi zsákmánnyal még korántsem érik be, hanem kegyeletünk tárgyait, szokásainkat, nemzeti s vallásos érzületünket, szóval mindenünket ami szent, lábbal tapodják.

Nincsen közéletünknek olyan jelese, a kit bírálatusk rostájára vetni s pimasz módon kicsinyíteni nem merészkednének, de nincsen az a nemzeti szokásunk és hagyományunk s nincsen oly vallási szertartásunk,

melyet a zsidók vicces kolomposai kicsúfolni, kiküszöbölni s oly színben feltüntetni meg ne kísérlenék, mint a mely a 19-ik század felvilágosodottságával, civilizációval, korszellemmel s több efféle divatos s a megugrott diákokból és boltos legényekből firkászszá felkapaszkodott varas fülű européerek által, üresfejűségük palástolására hangoztatni szokott émelyítő jelszavak követelményével össze nem fér, ekközben pedig feledik azt, hogy midőn vizet prédikálnak, ők maguk bort isznak, – mivelhogy épen a zsidók azok, kik szokásaikhoz, vallási parancsaikhoz s annak kinövéseihez, a melyek pedig a boszantásig idétlenek, görcsösen ragaszkodnak, s azokat mintegy „ne nyúlj hozzám virágoknak” kívánják tekintetni; s míg keresztény hitünket s főleg a nekik annyira szemet szűrő papságunkat ízetlen gúnyolódásaik célztáblájává teszik, addig az ő ódon vallásuknak s gyermekijesztő külsejű sakter papjaiknak hasraboruló tiszteletet, templomaiknak sértetlenséget s bámulatot követelnek.

Hogyha pedig mármost a zsidó elem illetén fölibénk kerekedésének okát kutatjuk, nem kell soká tanakodnunk, kérdésünkre csakhamar megtaláljuk a feleletet, a „12 röpirat”-ban nálamnál avatottabb férfiak által napnál világosabban kimutatott azon sarkalatos igazságban, hogy míg a keresztények között a becstelen ember teszen kivételt, addig a dolog „zsidó polgártársaink”-nál megfordítva áll, s körükben lámpással kell keresni oly ritka madarat, a kit szabad mozgásában a lelkiismeret törvénye is kötne valamennyire, s aki a valamennyiük bálványát képező aranyborjú utáni eszeveszett rohanásban, a célhoz vezető eszközökben csak nóminemüleg is válogatós lenne; s így a becsületesség rögs útján sántikáló keresztény ember, zsidó ellenfelével szemben egyenlőtlen fegyverrel harczolván, a létért való küzdelem porondján természetszerűleg mindég a rövidebbet húzza, s minden irányban meghátrálni kényszerül.

Úgyde azonfelül nem kis mértékben növeszti a zsidóság szarvát – a haszonleső sajtót nem is említve, – magának az országgyűlésnek s a kormánynak eljárása, mely a legszembeszökőbb törvénytelenégeikre és jogosulatlan ágaskodásaikra szemet huny, sőt sokszor pártfogása alá is veszi, s kedvükért, helyesebben – miként a zsidók vigyorgó szemtelenséggel pöffeszkedve híresztelik, – az egyetlen Wahrmann Móricz országos képviselő kedvéért a kormány megyénkben olyanokat is megcselekszik, hogy az újár-lykavai kir. kincstári uradalom másfélszázezer hold kiterjedésű erdősegeiben termelt összes famennyiséget, daczára a törvényhatóság számos ízbeni indokolt felterjesztéseinek a könyörgéseinek, 10-20 százalékkal olcsóbban adja oda holmi jött ment idegen zsidó szédelgőknek, mint az idevaló megbízható keresztény fakereskedőknek, a kik ez által kenyerüket vesztvé, megszűnnek az álladalomnak pénz és véradót egyaránt busásan fizetett hasznos alattvalói lenni, – a nagy közönség pedig kénytelen e fabő vidéken faszükségletét méreg drága pénzen venni, vagy hogy a téli csikorgós hidegben meg ne fagyjon, a körme mögé lehelni.

Az előadottak után nem volna más hátra, mint hogy a zsidóság ellen emelt vádjaimat meggyőző példákkal is igazoljam, s egyes concrét esetekkel mutassam ki, miként főzi le a zsidó magát az öregistent is, kiről elég dörék valánk azt hinni, hogy csak ő tudott semmiből munka nélkül világot teremteni; – továbbá miként szed a Mócsi szomszéd 100-200 sőt 1000 százalékos kamatot, – mint kereskedő miként játsza

ki a törvényt s fizeti ki aprópénzzel hitelezőit, s két háromszori csődbe-esés után mint kel ki phónikként hamvaiból, s lesz belőle törvénszéki bírák s különösen királyi ügyész barátságát kereső tőkepezés magánzó, csapott vállú horgas orrú drága sarjadéka pedig a magyar barbárizmust kérlelhetlenül ostromozó nagyszabású zsornalist, freigeist, merkwerdig belesener Kopf-zseni, – vagy takaros keresztény szobalányokat olcsó pénzen megejtő fertálmágnás s naplopó schöner Dovidl, avagy thodományos Culturmann, s mellesleg uzsorával, okmányhamisítással és sikkasztással foglalkozó jogtudor; – kimutassam továbbá, miként, mily úton módon menekül meg a zsidó a katonáskodás s az adófizetés alól – mint kezdi pályafutását valamely úri háznál pálinkafőző s üres idejében hamis kártyás szerepében, s válik belőle – fokozatosan előrehaladva – ispán, korcsmáros, orgazda, bérlő, gyűjtogató és utóbbi mesterségeért kis ideig pernyertes criminalista alperes, későbben régi urasága s a falu telkes gazdái ellenében pernyertes felperes, végül nagyságos földesúr, megyei virilista, Hunnia őseinek fényes múltját elhomályosító nagy hazafi, európai színvonalon álló politikus, főispánokhoz dörgölődző s választásokkor a nép lelkiösmertét vásárló befolyásos pártember, a kinek elve azonban, mindenkor az erősebb párttal tartani, legyen az magából a poklok lakóiból összetoborozva, csak ne legyen magyar, vagy ha már az, legalább hagyja magát jól megfajni; miként lesz az ily boldog halandónak kedves hitvestársa, libatömő handlénéből a veres kereszt egy-let választmányának legarrogánsabb tagja, koldusokat a házából kirugdaltató nagyságos asszonyosság, ki a fiát már születése előtt nagyságoltatja az engedelmes cselédséggel, s a fürdőkben, – honnan idetova a szenvedő kereszténység végkép kiszorul, – zálogban tartott gyűrűk s kerekref szélességű arany karpereczekkel páváskodó fürdőkirályné, de a kinek enyves ujjaitól azért méltó oka van a fürdőbeli vendéglősnek az ezüst kanalakat félteni sat. sat.

De minthogy az ily épületes példák többé kevésbé ugyanazonos alakban, hazánk minden zsidólakta vidékén előfordulnak, s oly mindennapiasak, hogy az olvasóra nézve többé érdeklél nem bírnak, (Dehogy is nem bírnak; ezekre is áll az az axióma: „Es ist eine alte Geschichte, doch bleibt sie ewig neu.” – Szerk.) – a zsidó impoaturák egyes eseteinek felsorolásába bele nem bocsátkozom, avagy ha a tek. szerkesztő úr kívánja, (Hogy ne kívánánk! Csak mielőbb! – Szerk.) azoknak legocsmányabbjait jövő levelemben fogom szellőztetni.

Ez alkalommal örömmel jelezhetem, hogy a tek. szerkesztő úr zsidóellenes fellépése következtében országszerte megindult hazafias mozgalom hullámai végre ez Isten háta mögött felejtett pátriába is általcaaptak, s egy antiszemita párt alakulását, illetve annak dermesztő álmából való felébredését eredményezték, mely párt, habár kormányilag helybenhagyott szervezeti szabályzattal s nyíltan bevallott vezérrel eddigelé nem bír is, mindazonáltal nemcsak létezik s a hívek számában és tekintélyben egyre öregbedik, hanem létezésének s erejének több ízben kétségtelen jelét is adta.

Záradéku kedves kötelességet kívánok leróni, midőn az igen tisztelt szerkesztő urat, saját szűkebb hazája rumi képviselőválasztó kerületében történt újabbi fényes megválasztatása alkalmából őszinte szívem mélyéből üdvözölve, (Köszönjük a szíves üdvözlést a rumi kerület lelkes

választói nevében is. – Szerk.) eme jó kívánatim mellé úgy a magam, mint számos földim s közös elvtársunk nevében azon forró óhajtást csatolom, miszerint a magyarok Istene a tek. képviselő urat, pártunk büszkeségét s reményünk zálogát, ép erő- és egészségben minékünk sokáig megtartsa, s megérnünk engedje azt az időt, a midőn férfias bátorsággal megkezdett, a államférfiúi éleslátásra valló tapintattal folytatott hazafias küzdelmét siker koronázza fogja.

Virgács.

Somogy megye.

(Írni nem tudó ügyvéd-matador.) A régi jó időkben, midőn hazánk törvénykezési igényeinek gyakorlati szempontjai eléggé megfelelt az opus tripartitum, eltekintve a haladás jelenlegi korszakában szükségessé vált reformok mozgalmától, a törvénykezés közegei nem voltak annyira reá utalva, hogy a sok §§ labirintusában útvészttöbe jussanak, mint az mai napság gyakran megesni szokott.

Ma mind a törvénykezési, mind az ügyvédi karnak képzettségét meghaladja a fondorkodó zsidóság sáska hada, mely minden kigondolható álfogások felhasználásában, kiszámított sikereit biztosítja akként: hogy újabb törvényeinknek, melyekben hemzseg a félremagyarázatokat tűző számtalan cikk és §. hadat üzen.

Ritka eset, hogy a mely izraelitának egy nem-zsidó ellenében vesztett pere van, legalább is enyhítő ítéletben ne találja előnyét; mert segélyére sietnek a felenyájai jó tanácsossal, s ha kell, pénzzel is.

Ha pedig két zsidó közt forog fen a peres kérdés, mindég a szemtelenebbé a koncz, ki hamis tanúk toborzására vetemedik.

A bíróság nem egy ízben zavarba ejtetik az ily védelem mesterséges fogásai közt, midőn meggyőződése ellen kell kimondania oly ítéletet, mely a bonyolódott tárgyhalmaz miatt, még a legigazságosabb bíró előtt is kérdőjel marad, miután a szédelőnek csak némi csekély résre van szüksége, hogy kisíkamolják.

Aerarium, iparos, kereskedő, magánzó, bel- és külföldi vállalatok és intézetek meg vannak támadva csoportosult s egyes szédelgők által.

Ma csak elvétve vezetheti el perét egy izraelita, kinek módjában áll a kitarás, és a legjelesebb ügyvédek felfogadása, kiknek tollába maguk a causansok adják a védelmi mesterfogások érveit, melyekkel a bíróság félrevezetetik.

Sok számos példákkal lehetne illusztrálni az ily események krónikáját. Nem volna felesleges, ha a nemzetek egyáltalán ama belátásra jutnának, oly czégeknek végképeni eltörlését sürgetni a törvényhozás útján, melyek vétkes csalással egybeforrt bukást, s így hamis csődöt használnak fel vagyonuk gyarapodására.

Ilyen bukott czégeknek ne lenne megengedve, nejeik vagy gyermekeikkel újabb üzletet megindítani más firmának köpenyege alatt. Ha valamelyik e családból új üzletet alkot, az a bukott családtagtól elválasztva, külön helyiségben állíttassék fel. A bukott családfő, vagy az új firma váljon el az üzlettől, mely proskribálva van, egyre megy. A bukottnak neve országszerte köröztessék, hogy elfordulhasson tőle mindenki. A magyar kereskedelmi kamarák időszakonként köröztessék az ily bűnhönczök neveit a külföldi k. kamarákkal. Itt a hazában ne jögo-

síttassék fel bármily üzletbe bocsájtkozni, mit ha mégis alattomos úton megkísértené, vonassék meg tőle a bíróság előtti keresetének joga.

Ez az egyedüli útja annak, hogy az ily bukott cégnek fokenkénti vagyonosodása meggátoltassék.

Hazánk azt érné el, hogy egyenként ily vampyroktól megszabadulva a különben lassankint uralomra vergődő e fajnak rabigájától megmenekülünk, s nem leszünk utóbb mi a plebs tolerata.

Van napirenden egy eklatáns példa, mely oda utal, hogy oly zsidó, ki sem magyarul sem németül írni és olvasni nem tud, ügyvédjeinek bámulatos információt ad ügyei támogatásában, ki a sok perlekedés közben egyéb írásbeli tehetséget nem bírt elsajátítani, mint a meghatalmazások alá tisztos neve aláírását.

Ezen kapacitást B. S.-nak nevezik; ő soha sem gombolyított le üzletet per nélkül.

Ha eladó, ha vevő volt, soha terminust be nem tartott, hacsak bizonyos engedménnyel rebachját nem gyarapíthatta.

Perelt akkor is, ha perének elvesztését bizonyosnak tekinthető; perelt tehát időnyeres tekintetéből, mert „az idő pénz”.

B. S. az ötvenes években itt-ott összevásárolt gubacsát két kereskedő háznak sacherolta el, különböző átadási terminusok megállapítása mellett, nevezetes előpénzzel.

Az első vevő megjelenésekor több volt a III. rendű áru, mint a szerződésben lett kikötve; a vevő az alsóbb rendűből ily quantumot elfogadni vonakodott, – de B. S. nem tágított; – keletkezett belőle peres kérdés, mit az eladó örömmel üdvözölt. – Míg az eladott gubacsnak bíróilag lett lefoglalása elrendeltethetett, nyomban megjelent a másik vevő is, kinek az előbbiről semmi tudomása nem volt.

Most hasonló differenzia miatt támasztatott hasonló nehézség.

A per évekig tartott, B. S. a Baeh kormány üdvös intézményei alatt el sem zárattott, de sokára marasztaltattott el, mi közben az előpénzzel hasznos üzletet folytatott, melylyel további szerencsáját megállapította.

Volt ennek egy pere a hetvenes években.

Ügyvédje az ügynek taglalásánál előre kijelentette, hogy ez ügyet el nem vállalhatja, mert annak elvesztése több mint bizonyos!

„Ne gondoljon vele a tekintetes úr, majd appellálunk, én fizetem az urat, s az úr tegye meg kötelességét”, ez volt B. S. válasza.

Sajnos, hogy a törvénynek ily csalások ellensúlyozására nincsen kiható ereje!

r.

Somogy megye.

T. szerkesztő úr! – A füzetek első évi folyama lejárván, időszere-rűnek tartom ma visszapillantani az eredményre, mely az év folyama alatt általunk a zsidókérdés irányában eléretett. Észleleteim csakis saját vidékemre szorítkozhatnak; de hasznosnak tartanám, ha elvtársaink minden viuékből lehető tárgyilagossággal tudósítanak t. szerkesztő urat, röviden az elmúlt 12 hóban tapasztaltakról.

Somogyban a röpiratok első számai határtalan benyomást tettek, s elvtársaink minden osztályból nagy számmal jelentkeztek, keveselték Istóczyt, rögtöni zsidó agyonverést tartottak legczélirányosbnak; a zsidók

maguk megijedve futkostak, mindenkinél a röpirat célja iránt kérdezősködtek, és nagyon savanyú volt azon mosoly, melylyel rémületüket elrejteni iparkodtak. Négy vagy öt hó multával a jó somogyiak látván, hogy a zsidók maguk jószántából rögtön nem futnak ki az országból, a zsidók pedig látván, hogy agyonverésük nem történik, mint attól első perczben féltek, az oly nagy tüzzel kezdett zsidókérdés elszunnyadni látszott, – de hála Istennek, csakis látszott! Megszűnt a teljesen szükségtelen heves szalmatűz, de folyt a lassú átgondolt munka, és ma már bátran kimondhatjuk, hogy Somogy megye minden osztályú lakossága a zsidókérdés megoldására meg van érve.

Elfogytak azok, kik a zsidókérdés fejtegetésében a liberalismus elleni támadást látták, belátják ma már, hogy a valódi szabad állam csak kizárólag keresztény elveken nyughatik; – senki sem hiszi azt ma már, hogy a zsidó kivándorlással itt megáll kereskedés, üzlet, sat., sőt belátja, hogy a zsidó csalási ösztöne, a becsület érzékének teljes hiánya által, eddig is csak hátrányára volt hazánkban egy erkölcsös, becsületes és ezáltal tisztelt polgári osztály fejlődésének. A muszka és német mozgalom hirei itt sem maradhattak hatás nélkül, észlelhetni e hatást birtokon, hivatalokon, munkáson, észlelhetni egy bizonyos egyöntetűséget, mely meglepő és lélekiemelő, nem hallani az első hónapok vad kifakadásait, de minden nem vak láthatja, hogy itt át van az egész nép hatva azon komoly elhatározástól, hogy a zsidókérdésnek a törvényes faktorok közreműködésével megoldatnia kell.

Ezt itt mindenki tudja, csak az állítólag csupa geniális zsidók henczegnek a csend felett, szemtelenkednek jobban mint valaha. Ha megbukott egy követjelölt? „die Juden waren doch gegen ihn”; ha meglelt? „die Juden habén doch gezeigt was sie können”; tehát nem is a sok ezer választó, hanem a pár zsidó bérlő, korcsmáros, boltos: ezek választották Somogy megye követeit. Mindenütt előtérbe tolják utált személyiségüket, s e sajátság, valamint egy részt a zsidó szemtelenség kifolyása, úgy végzetszerű is: soha sem voltak a francia aristokratia visszaélései Mrivőbbak, mint midőn Parisban már rajzolták a nyaktiló mintáját.

T. szerkesztő úr ez évi működésével meg lehet elégedve. Isten éltesse, és kísérje továbbra is áldásával működésében (Köszönjük a jó kívánatot; adja Isten, hogy megfogamodjék. – Szerk.); szerkesztő úr nem a gyűlöletet ébresztette a zsidó ellen; megvolt az ezen utált faj ellen mindég, de felébresztette a keresztényi öntudatot, mely készül lerázni a zsidók átkos jármát; még egy év ily haladással, és népünk le fogja testéről seperni a zsidó fekélyt, melyhez utálat nélkül közeledni, melyet undor nélkül látni sem lehet.

Midőn e sorok számára a 12-dik füzetben egy kis helyet kéрни bátorokodom, egyúttal tisztelettel indítványozom, hogy a jövő cyclusban a zsidó uzsorások, csalók stb. ne kezdőbetűjünkkel, de egész nevükkel nevezessenek; (Szívesen megtesszük, csak tegyék ki a t. cikkiró urak is saját nevüket. – Szerk.) ép úgy a megcsalt áldozatok is: hozzá kell szoknunk, hogy zsidó ellenében az álszemérem ugyan nincs helyén; soha se szégyeneljük, hogy zsidó megcsalt, a csalás, fosztogatás, rablás, ez a zsidó terve, és hála az égnek, hogy e téren e fajjal versenyezni nincs képességünk.

...Kanizsai.



F ü g g e l é k . *

Programmunk.

Azon élénk eszmemozgalom, mely a civilizált államokban s ezek élén Németországban a zsidókérdést illetőleg megindult s teljes hullámban van, nem hagyhatja érintetlenül természetesen hazánkat sem. A Nyugaton fölmerült minden új eszme, minden új irány, minden új törekvés, minden új békés vagy erőszakos forradalom visszhangra talált e földön is, e nemzet kebelében is a mely az életrevaló eszmék befogadása iránt minden időben fogékonyságot tanúsított.

Egy második kiadású „keleti kérdés”-nek megoldása forog szóban, a mely a tulajdonképeni keleti kérdéssel egyidejűleg indult meg, annak evolutióival parallel halad, s előreláthatólag vele egyidejűleg s többé-kevésbé vele kapcsolatosan fog megoldatni.

Egy, faji tekintetben, társadalmára, vallására, moráljára, gondolkozásmódjára, világnézetére, eszményeire s törekvéseire nézve az európai keresztény népektől teljesen idegen néptörzs társadalmi, pénzügyi s nemzetgazdászati uralma alól való emancipációról van szó, a keresztény népek felszabadításáról a zsidóság despotismusa alól, a mely despotismust mérhetetlen pénzerejének s ezertorkú hírlapjainak segélyével gyakorolja felettünk.

A magyar nemzet hősiessen és állhatatosan mellét szegeszte minden idegen uralomnak, minden despotismusnak. Hitünk és meggyőződésünk, hogy a zsidó pénz és a zsidó toll despotismusának nem szegezi ugyan mellét, – mert erre ugyan nincsen szükség, – hanem, ezen, csak megvetésünket kihívó despotismus ellen szavát a sajtóban s a parlamentben felémelni, s ezen égetővé vált politikai, társadalmi, nemzetgazdászati kulturkérdést a többi európai, keresztény népekkel karöltve, a törvényhozás útján megoldani fogja.

Őseinktől reánk maradt örökségünknek: hazánk földjének a zsidóság által békés fegyverekkel való csöndes elhódítása van folyamatban, a mely föld inog már lábaink alatt, s ha haladék nélkül a visszahódítás munkájához nem fogunk: az végkép kirántatva lábaink alól, saját hazánkban idegenek leszünk.

Úgy hisszük, e rövid szavakból is eléggé megértett bennünket a hazai közönség.

A fentebbiekben kifejtett cél szolgálatában állani lesz folyóiratunk feladata. Nem zsidóhajszárról, hanem egy, a szellemeket mindenütt élénken foglalkoztató világkérdésnek komoly, beható, szakszerű fejtegetéséről van szó, a mely feladatunk teljesítésétől s e m m i sem fog visszariaszteni bennünket.

Az általunk vitatott kérdés mindnyájunknak pártkülönbség nélkül közös ügye, s folyóiratunk e felfogást következetesen szem előtt fogja tartani.

Vállalatunk részére sikerült úgy a fővárosban mint a vidéken kiváló írói erők közreműködését biztosítanunk, a kikhez való társulásra különösen vidéki elvarátainkat azon kérelem mellett hívjuk fel, hogy illető vidékeik viszonyainak képét feltüntető s a zsidóság elharapódzásának körülményeit, uzsoráskodásait s egyéb üzelmeit ismertető leveleikkel folyóiratunknak e célra szánt rovatát gazdagítani szíveskedjenek.

A hazai közönségtől függ most, hogy az a zászló, a melyet éveken át folytatott küzdelmünkben lobogtattunk, a végre valahára beállt kedvező constellációk között, győzelemre vitethessék.

Budapest, 1880. szeptember 4.

Istóczy Győző,
felelős szerkesztő s kiadótulajdonos.

*) Miután a „12 rőpirat” megindulását megelőzőleg kibocsátott programmunk, a füzetek szövegében eddig nem hozatott: a mű teljessége érdekében szükségesnek láttuk, azt ezen I. évfolyami utolsó füzetünkben függelékké adni.

